

STK'LAR İÇİN

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Harcamalarını İzleme Kılavuzu

NURHAN YENTÜRK - YAKUP KADRI KARABACAK - ÇAĞRI ÇARIKÇI

STK'lar İçin
İstanbul
Büyükşehir Belediyesi
Harcamalarını
İzleme Kılavuzu

NURHAN YENTÜRK YAKUP KADRI KARABACAK ÇAĞRI ÇARIKÇI

**SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İÇİN
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ HARCAMALARINI İZLEME KILAVUZU**
NURHAN YENTÜRK, YAKUP KADRI KARABACAK, ÇAĞRI ÇARIKÇI

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI 514
STK ÇALIŞMALARI - EĞİTİM KİTAPLARI 18
KAMU HARCAMALARINI İZLEME DİZİSİ No 8

ISBN 978-605-399-402-2

1. BASKI İSTANBUL, TEMMUZ 2015

© BİLGİ İLETİŞİM GRUBU YAYINCILIK MÜZİK YAPIM VE HABER AJANSI LTD. ŞTİ.
YAZIŞMA ADRESİ: İNÖNÜ CADDESİ, No: 43/A KUŞTEPE ŞİŞLİ 34387 İSTANBUL
TELEFON: 0212 311 52 59 - 311 52 62 / FAKS: 0212 297 63 14 • SERTİFİKA No: 11237

www.bilgiyay.com

E-POSTA yayin@bilgiyay.com
ngocenter@bilgi.edu.tr
yenturk@bilgi.edu.tr

DAĞITIM dagitim@bilgiyay.com

YAYINA HAZIRLAYAN NURHAN YENTÜRK
KİTAP VE KAPAK TASARIM KADİR ABBAS
DİZGİ VE UYGULAMA MARATON DİZGİEVİ • www.dizgievi.com
DÜZELTİ FİDAN EROĞLU

BASKI VE CİLT ER-AY BASIM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.
100. YIL MAH. MAS-SIT 1. CAD. No:191-1 34560 BAĞCILAR, İSTANBUL, TÜRKİYE
TEL: 90 (212) 629 06 40 • FAX: 90 (212) 429 06 47 • SERTİFİKA NO: 30034

Istanbul Bilgi University Library Cataloging-in-Publication Data
A catalog record for this book is available from the Istanbul Bilgi University Library

Yentürk, Nurhan,1958-
Sivil toplum kuruluşları için: İstanbul Büyükşehir Belediyesi harcamalarını izleme kılavuzu /
Nurhan Yentürk, Yakup Kadri Karabacak, Çağrı Çarıkçı.
56 pages, 12 pict., 19 charts, 33 table, 3 maps; 21x29.7 cm
Includes bibliographical references.
ISBN 978-605-399-402-2

1. Local government -- Turkey -- İstanbul.
  2. Non-governmental organizations -- Turkey.
  3. İstanbul (Turkey) -- Politics and government.
  4. Government spending policy -- Turkey.
  5. Expenditures, Public -- Turkey.
  6. Turkey -- Appropriations and expenditures.
  7. Public welfare -- Turkey.
  8. Social service -- Turkey.
- I. Karabacak, Yakup Kadri. II. Çarıkçı, Çağrı. III. Title.
J56953.A8 Y46 2015

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
1. TÜRKİYE'DE MAHALLİ İDARELERİN GİDER VE GELİRLERİ	7
1.1. GENEL YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ.....	9
1.2. DÜNYADAKİ GENEL YÖNETİM HARCAMALARININ İDARELERE GÖRE DAĞILIMI	10
1.3. TÜRKİYE'DEKİ MAHALLİ İDARELERİN GİDERLERİ.....	11
1.4. TÜRKİYE'DEKİ BELEDİYELERİN GİDERLERİ	12
1.5. TÜRKİYE'DEKİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ	13
1.6. TÜRKİYE'DEKİ BELEDİYE GİDERLERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI.....	14
1.7. BELEDİYELER VE BAĞLI KURULUŞLARIN KİŞİ BAŞINA HARCAMALARI.....	15
1.8. BELEDİYE, BAĞLI KURULUŞ VE İL ÖZEL İDARELERİNİN KİŞİ BAŞINA HARCAMALARI	16
1.9. DÜNYADAKİ GENEL YÖNETİM GELİRLERİNİN İDARELERE GÖRE PAYI VE DAĞILIMI.....	18
1.10. MALİ DESANTRALİZASYON.....	19
1.11. İLLERE GÖRE VERGİ TAHSİLATI VE MAHALLİ İDARELERİN GELİRLERİ	20
2. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, BAĞLI KURULUŞLAR VE İŞTİRAKLERİN GİDER VE GELİRLERİ	23
2.1. İSTANBUL'DA YEREL HARCAMA YAPAN ÖNEMLİ KURUMLAR	25
2.2. İSTANBUL İLİ İLÇE BELEDİYELERİNİN GELİR VE GİDERLERİ	26
2.3. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İŞTİRAKLERİNİN GİDERLERİ	27
2.4. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İŞTİRAKLERİNİN DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI.....	28
2.5. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, BAĞLI KURULUŞLAR (İSKİ, İETT), İL ÖZEL İDARESİ VE İBB İŞTİRAKLERİNİN GİDERLERİ, 2008-2013.....	29
2.6. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ HARCAMALARI.....	30
2.7. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GİDERLERİNİN DAĞILIMI	21
2.8. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GİDERLERİNİN AMAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI	32
2.9. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GİDERLERİNİN AMAÇLARINA VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI	34
2.10. İSKÂN, ULAŞTIRMA, MALİ ve İDARİ AMAÇLI HARCAMALARIN AYRINTILARI.....	35
2.11. BAĞLI KURULUŞLARIN HARCAMALARI	37
2.12. İSKİ GELİR VE GİDERLERİNDEN AYRINTILAR	38
2.13. İSKİ SU TARİFESİ	38
2.14. İETT GELİR VE GİDERLERİNDEN AYRINTILAR.....	39

2.15. İBB İŞTİRAKLERİNİN GİDERLERİNİN AMAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI.....	40
2.16. İBB GELİR GİDER DENGESİ.....	42
2.17. İBB GELİRLERİ	43
2.18. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BORÇ VERİLERİ	46
2.19. İBB HAZİNE GARANTİLİ VE GARANTİSİZ DIŞ BORÇLARI	49
KAYNAKLAR	49
Kaynak 1: MERKEZİ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ İDARELERİN GERÇEKLEŞMİŞ HARCAMALARI	51
Kaynak 2: İLLER BAZINDA MAHALLİ İDARELERİN HARCAMALARI	52
Kaynak 3: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KESİN HESAP CETVELLERİ.....	52
Kaynak 4: GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI	53
Kaynak 5: MAHALLİ İDARELERİN İLLERE GÖRE GELİRLERİ.....	55
Kaynak 6: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ DIŞ BORÇ BİLGİLERİ	56

ÖNSÖZ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin harcamalarını izleme fikri Kamu Harcamalarını İzleme Platformu'nun Mayıs 2014 tarihinde Merkezi Yönetim'in sosyal, sağlık, askeri, iç güvenlik, adalet, çocuk, gençlik ve engellilere yönelik harcamalarını izleyerek milletvekillerine yolladığımız dördüncü mektup ve infografiklerden sonra gelişti. Milletvekillerine yolladığımız dördüncü mektubumuzun infografiklerinin, TBMM bütçe görüşmelerinde etkin olarak hem iktidar hem de muhalefet vekilleri tarafından kullanılması, bizi, çalışmalarımızı geliştirmeye teşvik etti. Platformumuzun aktif yurttaşlık ve katılımcılık ilkelerine de uyarak merkezi yönetim harcamalarının yanı sıra yerel yönetimlerin harcamalarını da izlemeye karar verdik.

İzlediğimiz tüm harcamalar gibi, yerel yönetim harcamalarını izlemek için de bir çalışma grubu oluşturup elinizdeki bu kılavuz için çalışmaya başladık. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni seçmemizin nedeni, bu belediyemizin yerel yönetim harcamaları içinde en çok harcama yapan en büyük belediye olmasından kaynaklanmaktadır. Platform üyeleri içinden üç kişinin gönüllü olduğu bu çalışma grubunun derlediği ve hesapladığı verileri platform üyelerinin katıldığı ve İstanbul ilinde yerel katılımın sağlanması için çalışan yeni STK ve oluşumların yer aldığı eğitim programımızda ayrıntılı olarak tartıştık. Bu anlamda elinizdeki bu kılavuz, daha önceki kılavuzlarımız gibi kolektif bir ürünün sonucudur. KAHİP İstanbul Çalışma Grubu üyelerinden İkbâl Polat (Kadıköy Kent Konseyi), Gürhan Ertür ve Erhat Nalbant (İstanbul Hepimizin Girişimi), Koray Kaplıca (Ortak Gelecek İçin Diyalog Derneği), Hakan Özkan (KAOS GL) Gizem Külekçioğlu (Tarlabaşı Toplum Merkezi) ve Gizem Ertam'a (Habitat Kalkınma ve Yönetişim Derneği) katkılarından dolayı teşekkür ederiz. Geliştirdiğimiz kılavuz için ayrıca Tarhan Erdem, Fikret Toksöz, Hasan Ersel, Cengiz Aktar ve Bekir Ağırır'dan görüş aldık ve son haline getirdik. Kendilerine de ayrıca teşekkür ederiz.

Nurhan Yentürk, Yakup Kadri Karabacak, Çağrı Çarıkçı

1.
**TÜRKİYE'DE
MAHALLİ
İDARELERİN
GİDER VE GELİRLERİ**

1.1. GENEL YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ

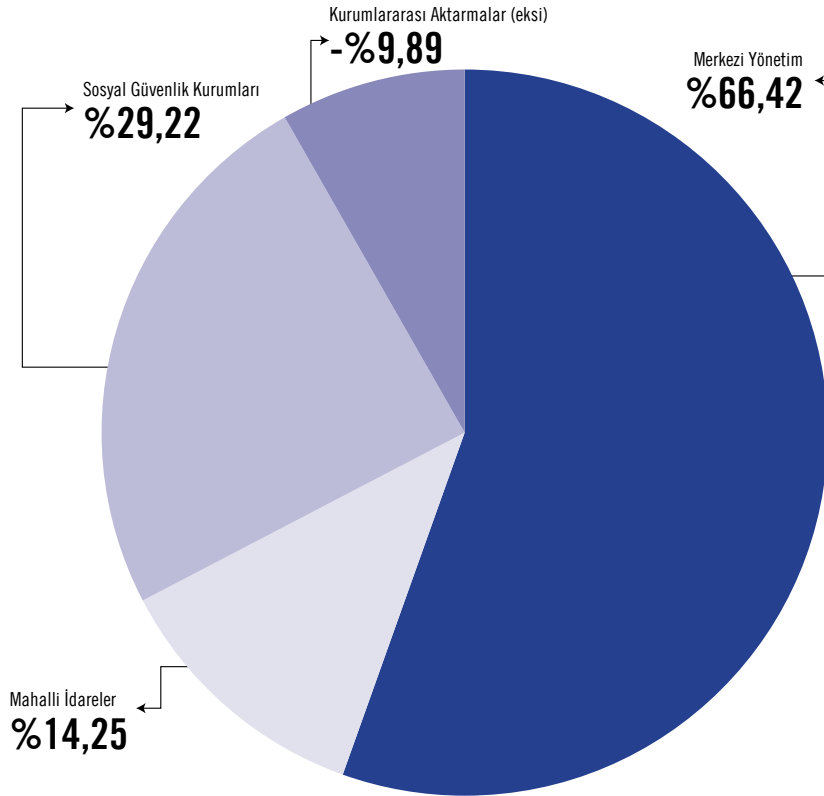
Tablo 1.1: Genel Yönetim Bütçe Giderleri , 2013

	Bin TL	%
A-MERKEZİ YÖNETİM	408.224.560	66,42
B-MAHALLİ İDARELER	87.589.594	14,25
C-SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI	179.595.928	29,22
Kurumlararası Aktarmalar (eksi)	60.774.357	9,89
	614.635.725	100,00

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr, Kaynak no 1.

Genel Yönetim idareleri; Merkezi Yönetim idareleri, mahalli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarından oluşmaktadır. Bu kurumların arasında aktarmalar olmaktadır. Bunların en önemlisi Merkezi Yönetim'den mahalli idarelere veya sosyal güvenlik kurumlarına yapılmaktadır. Kurumlararası aktarmalar çıkarıldığında 2013 yılı genel yönetim toplam harcamaları 614.635.725.000 TL olmaktadır. Bu harcamaların sadece yüzde 14,25'i mahalli idarelerin harcamalarıdır.

Çizim 1.1. Genel Yönetim Bütçe Giderleri, 2013, %

1.2. DÜNYADAKİ GENEL YÖNETİM HARCAMALARININ İDARELERE GÖRE DAĞILIMI

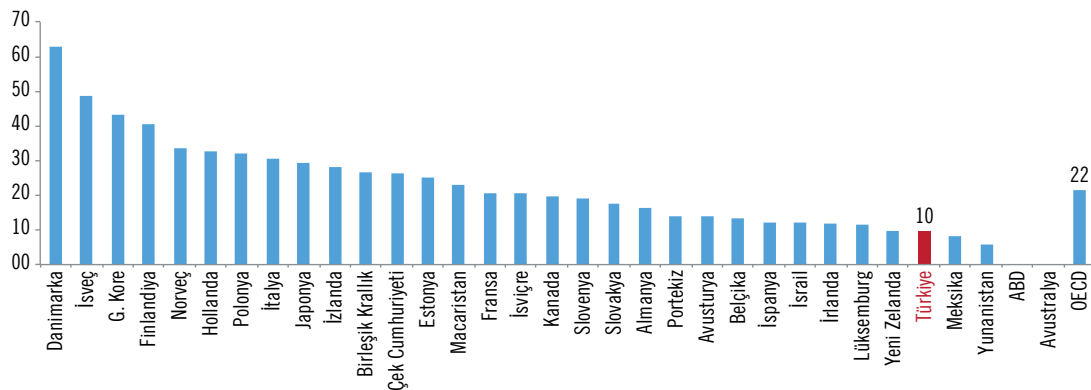
Tablo 1.2: Genel Yönetim Harcamalarının İdarelere Göre Dağılımı, 2011, %

	Merkezi Yönetim	Eyalet Yönetimi	Mahalli İdareler	Sosyal Güvenlik		Merkezi Yönetim	Eyalet Yönetimi	Mahalli İdareler	Sosyal Güvenlik
Danimarka	32,5	0,0	62,8	4,7	Slovenya	50,4	0,0	18,9	30,7
İsveç	38,8	0,0	48,8	12,4	Slovakya	46,3	0,0	17,5	36,3
G. Kore	40,2	0,0	43,2	16,6	Almanya	18,1	22,2	16,5	43,2
Finlandiya	28,0	0,0	40,4	31,7	Portekiz	60,8	0,0	14,1	25,2
Norveç	66,4	0,0	33,6	0,0	Avusturya	37,9	17,0	13,9	31,2
Hollanda	30,1	0,0	32,8	37,1	Belçika	23,0	23,8	13,2	40,0
Polonya	34,8	0,0	32,1	33,1	İspanya	21,6	34,3	12,3	31,9
İtalya	30,7	0,0	30,4	38,9	İsrail	72,1	0,0	12,2	15,7
Japonya	34,8	0,0	29,3	35,9	İrlanda	76,4	0,0	11,8	11,8
İzlanda	52,5	0,0	28,3	19,2	Lüksemburg	46,5	0,0	11,5	42,1
Birleşik Krallık	73,3	0,0	26,7	0,0	Yeni Zelanda	90,3	0,0	9,7	0,0
Çek Cumhuriyeti	59,9	0,0	26,3	13,8	Türkiye	64,6	0,0	9,6	25,8
Estonya	67,7	0,0	25,2	7,2	Meksika	37,0	37,1	8,3	17,6
Macaristan	48,8	0,0	23,1	28,1	Yunanistan	50,7	0,0	5,8	43,5
Fransa	32,9	0,0	20,6	46,5	ABD	54,0	46,0	0,0	0,0
İsviçre	15,1	36,6	20,5	27,8	Avustralya	60,9	39,1	0,0	0,0
Kanada	27,7	46,7	19,8	5,9	OECD	46,3	10,1	21,6	22,0

Kaynak: Government at a Glance, 2013.

Avustralya, Japonya ve Türkiye verilerinde kurumlararası aktarmalar düşülmemiştir. Türkiye’de yalnızca 2011 yılı için kurumlararası aktarma verileri Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmamıştır. 2013 yılı için Tablo 1’de görülen ve kurumlararası aktarmaların çıkarıldığı durumda mahalli idarelerin giderlerinin oranı yüzde 14,25 iken, bu aktarmalar düşülmediğinde yüzde 13’e inmektedir. 2011 yılı için mahalli idarelerin Tablo 2’de görülen yüzde 9,6 oranındaki harcamasından kurumlararası aktarmalar çıkarıldığında harcama oranının en az bir puan daha yükselmesi beklenmelidir. Dolayısıyla düzeltilmiş harcama oranı yüzde 10,6 olduğu durumda bile, Türkiye’nin mahalli idarelerinin harcamalarının Genel Yönetim harcamaları içindeki payı açısından en son sıralarda kaldığı görülmektedir.

Çizim 1.2. Mahalli İdarelerin Giderlerinin Genel Yönetim Giderleri İçindeki Payı, 2011, %

1.3. TÜRKİYE'DEKİ MAHALLİ İDARELERİN GİDERLERİ

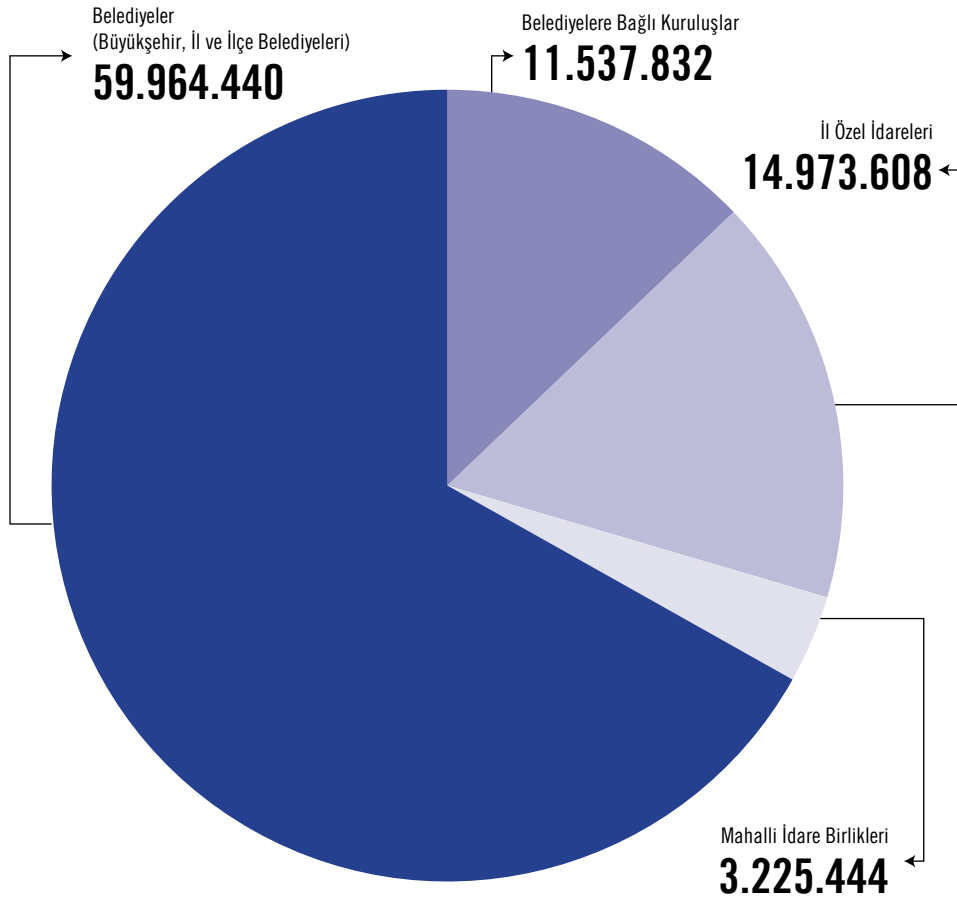
Tablo 1.3: Mahalli İdarelerin Giderleri, 2013

	Bin TL
Belediyelere bağlı kuruluşlar	11.537.832
İl özel idareleri	14.973.608
Mahalli İdare birlikleri	3.225.444
Belediyeler (Büyükşehir, İl ve İlçe Belediyeleri)	59.964.440

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr, Kaynak no 2.

Mahalli idareler; büyükşehir belediyeleri, ilçe belediyeleri ve il belediyelerinin yanı sıra belediyelere bağlı kuruluşlar, il özel idareleri ve mahalli idare birliklerinden oluşmaktadır. Tablo 1.3'de Türkiye çapında mahalli idarelerin harcamalarını alt kalemler itibarıyla görmek mümkündür. Bunların içinde belediyelerin 2013 yılı harcamaları 59.964.440.000 TL iken belediyelere bağlı kuruluşların giderleri 11.537.832.000 TL, il özel idarelerinin giderleri ise 14.973.608.000 TL'dir.

Çizim 1.3. Mahalli İdarelerin Giderleri, 2013, Bin TL

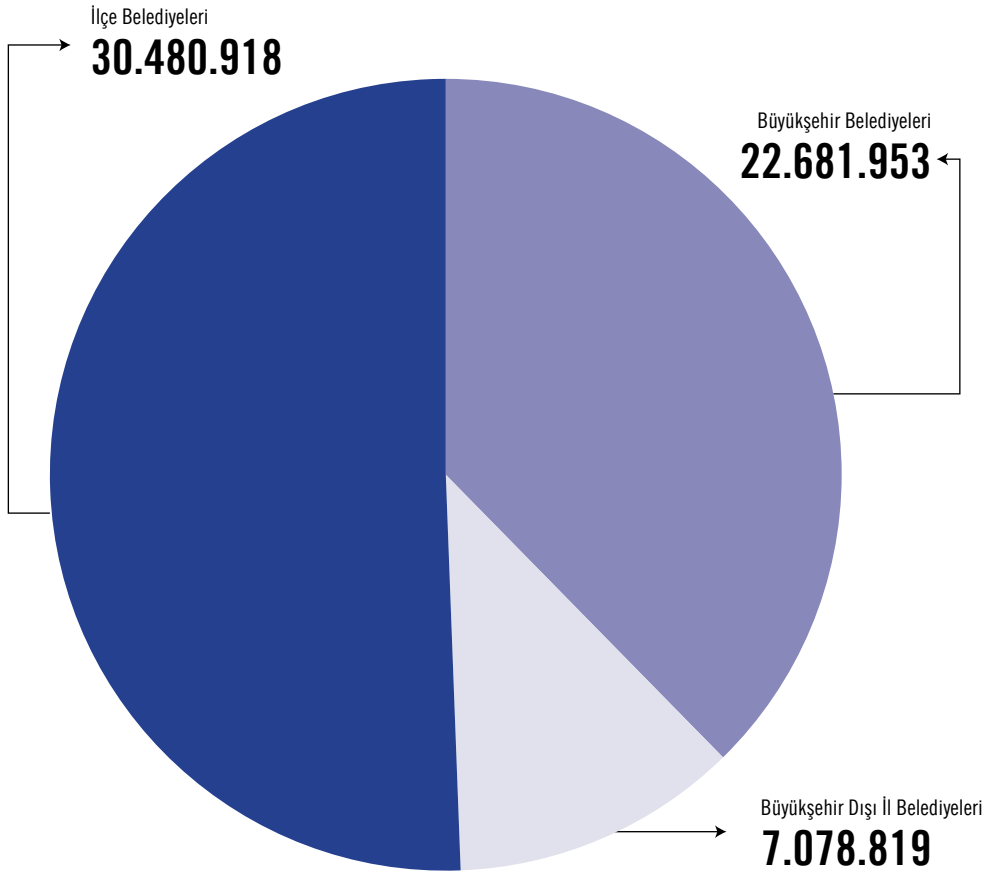
1.4. TÜRKİYE'DEKİ BELEDİYELERİN GİDERLERİ

Tablo 1.4: Belediyelerin Giderleri, 2013, Bin TL

Büyükşehir belediyeleri	22.681.953
Büyükşehir dışı il belediyeleri	7.078.819
İlçe belediyeleri	30.480.918
Kaynak: www.muhasibat.gov.tr, Kaynak no 2.	

Tablo 3'te 59.964.440.000 olarak görülen belediyelerin giderleri kendi içlerinde büyükşehir, büyükşehir dışı il belediyeleri ve ilçe belediyeleri olarak ayrıldığında ortaya çıkan dağılım Tablo 1.4'te verilmektedir. Buna göre, büyükşehir belediyelerinin giderlerinin 22.681.953.000 TL, büyükşehir dışı il belediyelerinin giderlerinin 7.078.819.000 TL ve ilçe (ve belde) belediyelerinin giderlerinin 30.480.918.000 TL olduğu görülmektedir.

Çizim 1.4. Belediyelerin Giderleri, 2013, Bin TL

1.5. TÜRKİYE'DEKİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ

Tablo 1.5: Büyükşehir Belediyeleri Listesi

1	Adana - Adana Büyükşehir Belediyesi	16	Kayseri - Kayseri Büyükşehir Belediyesi
2	Ankara - Ankara Büyükşehir Belediyesi	17	Kocaeli - Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
3	Antalya - Antalya Büyükşehir Belediyesi	18	Konya - Konya Büyükşehir Belediyesi
4	Aydın - Aydın Büyükşehir Belediyesi	19	Malatya - Malatya Büyükşehir Belediyesi
5	Balıkesir - Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	20	Manisa - Manisa Büyükşehir Belediyesi
6	Bursa - Bursa Büyükşehir Belediyesi	21	Mardin - Mardin Büyükşehir Belediyesi
7	Denizli - Denizli Büyükşehir Belediyesi	22	Mersin - Mersin Büyükşehir Belediyesi
8	Diyarbakır - Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	23	Muğla - Muğla Büyükşehir Belediyesi
9	Erzurum - Erzurum Büyükşehir Belediyesi	24	Ordu - Ordu Büyükşehir Belediyesi
10	Eskişehir - Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	25	Sakarya - Sakarya Büyükşehir Belediyesi
11	Gaziantep - Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	26	Samsun - Samsun Büyükşehir Belediyesi
12	Hatay - Hatay Büyükşehir Belediyesi	27	Şanlıurfa - Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi
13	İstanbul - İstanbul Büyükşehir Belediyesi	28	Tekirdağ - Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi
14	İzmir - İzmir Büyükşehir Belediyesi	29	Trabzon - Trabzon Büyükşehir Belediyesi
15	Kahramanmaraş - Kahramanmaraş B. B.	30	Van - Van Büyükşehir Belediyesi

Türkiye'de 2013 yılında 30 büyükşehir belediyesi bulunmaktadır.

Çizim 1.5. Türkiye'deki Büyükşehir Belediyeleri

1.6. TÜRKİYE'DEKİ BELEDİYE GİDERLERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

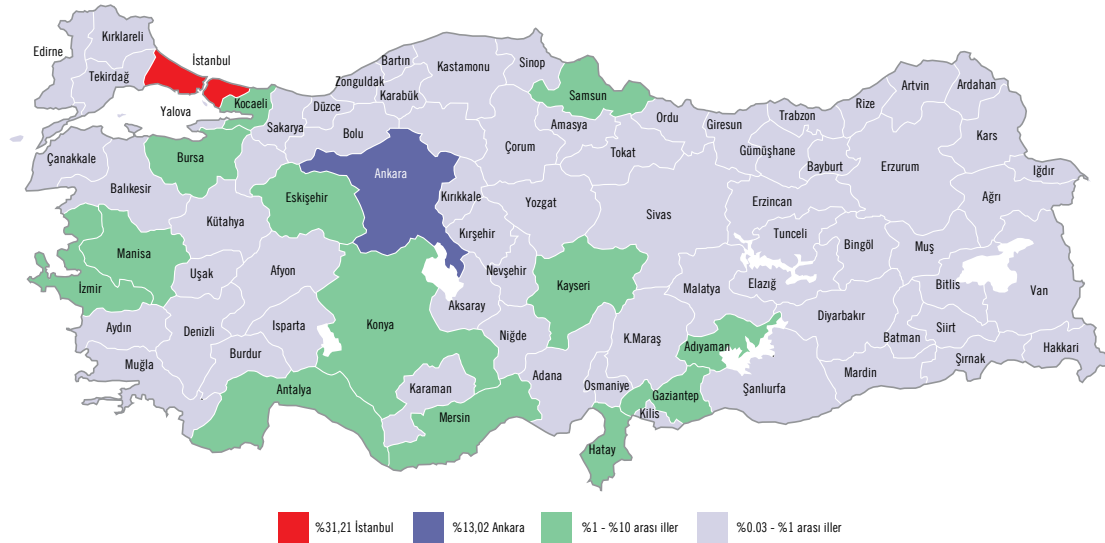
Tablo 1.6: İllere Göre Belediyeler (Büyükşehir, İl ve İlçe belediyeleri) ve Bağlı Kuruluşların Giderlerinin Dağılımı, 2013, %

İstanbul	31,21	Şanlıurfa	0,87	Yozgat	0,33	Şırnak	0,20
Ankara	13,02	Tekirdağ	0,85	Adıyaman	0,32	Burdur	0,20
İzmir	7,54	Balıkesir	0,82	Kırklareli	0,28	Erzincan	0,19
Kocaeli	3,43	Kahramanmaraş	0,73	Giresun	0,27	Bitlis	0,19
Bursa	3,38	Trabzon	0,62	Ağrı	0,27	Karaman	0,17
Konya	3,01	Afyon	0,61	Osmaniye	0,27	Bilecik	0,16
Antalya	2,86	Malatya	0,58	Kırşehir	0,27	Çankırı	0,15
Gaziantep	2,65	Erzurum	0,55	Yalova	0,27	Bingöl	0,15
Adana	2,04	Çanakkale	0,50	Aksaray	0,26	Siirt	0,13
Mersin	1,76	Ordu	0,49	Neveşehir	0,26	Muş	0,13
Kayseri	1,48	Sivas	0,48	Kırıkkale	0,26	Kilis	0,11
Samsun	1,21	Zonguldak	0,48	Uşak	0,25	Sinop	0,11
Hatay	1,13	Kütahya	0,45	Batman	0,25	Gümüşhane	0,11
Eskişehir	1,10	Çorum	0,42	Bolu	0,24	Artvin	0,11
Manisa	1,09	Van	0,41	Niğde	0,24	Bartın	0,10
Muğla	0,97	Tokat	0,40	Rize	0,23	Hakkari	0,10
Sakarya	0,96	Elazığ	0,36	Amasya	0,22	Kars	0,10
Diyarbakır	0,96	Edirne	0,35	Kastamonu	0,21	Iğdır	0,08
Aydın	0,93	Isparta	0,33	Karabük	0,21	Tunceli	0,06
Denizli	0,93	Mardin	0,33	Düzce	0,21	Bayburt	0,05
						Ardahan	0,03

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr, Kaynak no 2.

Belediyeler (Büyükşehir, büyükşehir dışı il belediyeleri ve ilçe belediyeleri) ve bağlı kuruluşların giderleri içinde İstanbul'un giderleri 22.405.325.000 TL ile toplamın % 31'ini oluşturmaktadır.

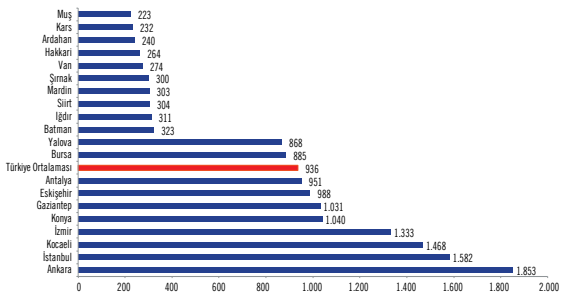
Çizim 1.6. Türkiye'deki Belediye Giderlerinin İllere Göre Dağılımı, 2013, %

1.7. BELEDİYELER VE BAĞLI KURULUŞLARIN KİŞİ BAŞINA HARCAMALARI

Tablo 1.7: Nüfus Başına Belediye ve Bağlı Kuruluş Harcamaları (İl özel idareleri ve şirketler hariç)

	Belediyeler ve Bağlı Kuruluşların Harcamaları, TL, 2013	2013 nüfus	Kişi başına Belediyeler ve Bağlı Kuruluşların Harcamaları		Belediyeler ve Bağlı Kuruluşların Harcamaları, TL, 2013	2013 nüfus	Kişi başına Belediyeler ve Bağlı Kuruluşların Harcamaları
Ankara	9.346.337.000	5.045.083	1.853	Rize	162.390.000	328.205	495
İstanbul	22.405.325.000	14.160.467	1.582	Aksaray	189.286.000	382.806	494
Kocaeli	2.460.645.000	1.676.202	1.468	Niğde	169.373.000	343.658	493
İzmir	5.411.552.000	4.061.074	1.333	Kahramanmaraş	527.425.000	1.075.706	490
Konya	2.162.341.000	2.079.225	1.040	Amasya	157.628.000	321.977	490
Gaziantep	1.902.293.000	1.844.438	1.031	Bayburt	36.519.000	75.620	483
Eskişehir	789.993.000	799.724	988	Ordu	351.309.000	731.452	480
Antalya	2.052.826.000	2.158.265	951	Tokat	284.291.000	598.708	475
Bursa	2.425.932.000	2.740.970	885	Giresun	197.032.000	425.007	464
Yalova	190.986.000	220.122	868	Artvin	78.096.000	169.334	461
Kırşehir	191.526.000	223.498	857	Elazığ	260.691.000	568.239	459
Kayseri	1.063.489.000	1.295.355	821	Diyarbakır	685.913.000	1.607.437	427
Muğla	692.900.000	866.665	800	Düzce	148.469.000	351.509	422
Sakarya	688.292.000	917.373	750	Kastamonu	150.772.000	368.093	410
Mersin	1.260.432.000	1.705.774	739	Bitlis	134.423.000	337.156	399
Çanakkale	359.885.000	502.328	716	Bingöl	104.396.000	265.514	393
Tekirdağ	606.675.000	874.475	694	Adıyaman	231.670.000	597.184	388
Denizli	666.071.000	963.464	691	Osmaniye	191.910.000	498.981	385
Samsun	872.082.000	1.261.810	691	Bartın	72.631.000	189.139	384
Adana	1.465.771.000	2.149.260	682	Sinop	78.303.000	204.568	383
Kırıkkale	183.458.000	274.658	668	Ağrı	194.771.000	551.177	353
Nevşehir	188.403.000	285.460	660	Şanlıurfa	621.539.000	1.801.980	345
Aydın	668.285.000	1.020.957	655	Batman	176.689.000	547.581	323
Karabük	150.220.000	230.251	652	İğdır	59.312.000	190.424	311
Edirne	249.174.000	398.582	625	Siirt	95.624.000	314.153	304
Afyon	441.064.000	707.123	624	Mardin	236.441.000	779.738	303
Erzincan	136.570.000	219.996	621	Şırnak	142.516.000	475.255	300
Kilis	79.440.000	128.586	618	Van	293.587.000	1.070.113	274
Bolu	174.390.000	283.496	615	Hakkari	71.979.000	273.041	264
Kırklareli	202.388.000	340.559	594	Ardahan	24.707.000	102.782	240
Trabzon	447.760.000	758.237	591	Kars	69.895.000	300.874	232
Manisa	782.916.000	1.359.463	576	Muş	92.156.000	412.553	223
Zonguldak	344.039.000	601.567	572	Toplam	71.789.236.000	76.667.864	936
Isparta	237.209.000	417.774	568	Kaynak: www.muhasabat.gov.tr, Kaynak no 2, Nüfus: TÜİK.			
Kütahya	322.161.000	572.059	563	Çizim 1.7. Kişi Başına Belediyeler ve Bağlı Kuruluşların Harcamaları (en çok ve en az harcama yapılan 10 Şehir) 2013, TL			
Çankırı	107.342.000	190.909	562				
Çorum	298.331.000	532.080	561				
Sivas	347.388.000	623.824	557				
Gümüşhane	78.240.000	141.412	553				
Malatya	417.777.000	762.538	548				
Burdur	140.041.000	257.267	544				
Hatay	809.350.000	1.503.066	538				
Bilecik	112.450.000	208.888	538				
Tunceli	45.496.000	85.428	533				
Yozgat	235.682.000	444.211	531				
Uşak	178.977.000	346.508	517				
Erzurum	391.818.000	766.729	511				
Balıkesir	591.181.000	1.162.761	508				
Karaman	120.590.000	237.939	507				

1.8. BELEDİYE, BAĞLI KURULUŞ VE İL ÖZEL İDARELERİNİN KİŞİ BAŞINA HARCAMALARI

Tablo 1.8: Nüfus Başına Belediye, Bağlı Kuruluş ve İl Özel İdarelerinin Harcamaları (şirketler hariç)

	Belediyeler ve Bağlı Kuruluşların Harcamaları, 2013, TL	İl Özel İdarelerinin Harcamaları, 2013, TL	Toplam Belediyeler ve İl Özel İdarelerinin Harcamaları	2013 nüfus	Kişi başına Belediyeler, Bağlı Kuruluşlar ve İl Özel İdarelerinin Harcamaları
Ankara	9.346.337.000	559.456.000	9.905.793.000	5.045.083	1.963
İstanbul	22.405.325.000	1.087.754.000	23.493.079.000	14.160.467	1.659
Kocaeli	2.460.645.000	167.445.000	2.628.090.000	1.676.202	1.568
İzmir	5.411.552.000	394.096.000	5.805.648.000	4.061.074	1.430
Tunceli	45.496.000	61.160.000	106.656.000	85.428	1.248
Konya	2.162.341.000	378.575.000	2.540.916.000	2.079.225	1.222
Gaziantep	1.902.293.000	343.321.000	2.245.614.000	1.844.438	1.218
Kırşehir	191.526.000	76.052.000	267.578.000	223.498	1.197
Karaman	120.590.000	156.452.000	277.042.000	237.939	1.164
Eskişehir	789.993.000	113.394.000	903.387.000	799.724	1.130
Bayburt	36.519.000	47.490.000	84.009.000	75.620	1.111
Antalya	2.052.826.000	302.021.000	2.354.847.000	2.158.265	1.091
Gümüşhane	78.240.000	75.627.000	153.867.000	141.412	1.088
Erzincan	136.570.000	94.013.000	230.583.000	219.996	1.048
Yalova	190.986.000	38.498.000	229.484.000	220.122	1.043
Artvin	78.096.000	92.231.000	170.327.000	169.334	1.006
Kırıkkale	183.458.000	92.339.000	275.797.000	274.658	1.004
Çanakkale	359.885.000	141.085.000	500.970.000	502.328	997
Bingöl	104.396.000	156.910.000	261.306.000	265.514	984
Nevşehir	188.403.000	90.897.000	279.300.000	285.460	978
Kayseri	1.063.489.000	195.125.000	1.258.614.000	1.295.355	972
Bursa	2.425.932.000	232.306.000	2.658.238.000	2.740.970	970
Bolu	174.390.000	96.174.000	270.564.000	283.496	954
Kilis	79.440.000	43.026.000	122.466.000	128.586	952
Muğla	692.900.000	129.107.000	822.007.000	866.665	948
Sakarya	688.292.000	169.871.000	858.163.000	917.373	935
Sivas	347.388.000	233.031.000	580.419.000	623.824	930
Çankırı	107.342.000	67.863.000	175.205.000	190.909	918
Aydın	668.285.000	265.414.000	933.699.000	1.020.957	915
Samsun	872.082.000	274.178.000	1.146.260.000	1.261.810	908
Burdur	140.041.000	90.130.000	230.171.000	257.267	895
Giresun	197.032.000	180.867.000	377.899.000	425.007	889
Denizli	666.071.000	187.770.000	853.841.000	963.464	886
Yozgat	235.682.000	152.468.000	388.150.000	444.211	874
Afyon	441.064.000	174.979.000	616.043.000	707.123	871
Ardahan	24.707.000	64.536.000	89.243.000	102.782	868
Mersin	1.260.432.000	220.177.000	1.480.609.000	1.705.774	868
Rize	162.390.000	120.991.000	283.381.000	328.205	863
Trabzon	447.760.000	205.347.000	653.107.000	758.237	861
Kastamonu	150.772.000	165.152.000	315.924.000	368.093	858
Niğde	169.373.000	125.260.000	294.633.000	343.658	857
Sinop	78.303.000	96.569.000	174.872.000	204.568	855
Elazığ	260.691.000	225.028.000	485.719.000	568.239	855
Bitlis	134.423.000	153.593.000	288.016.000	337.156	854
Tekirdağ	606.675.000	138.928.000	745.603.000	874.475	853
Amasya	157.628.000	114.073.000	271.701.000	321.977	844
Adana	1.465.771.000	310.749.000	1.776.520.000	2.149.260	827
Erzurum	391.818.000	238.925.000	630.743.000	766.729	823

Tablo 1.8 (devam): Nüfus Başına Belediye, Bağlı Kuruluş ve İl Özel İdarelerinin Harcamaları (şirketler hariç)

	Belediyeler ve Bağlı Kuruluşların Harcamaları, 2013, TL	İl Özel İdarelerinin Harcamaları, 2013, TL	Toplam Belediyeler ve İl Özel İdarelerinin Harcamaları	2013 nüfus	Kişi başına Belediyeler, Bağlı Kuruluşlar ve İl Özel İdarelerinin Harcamaları
Çorum	298.331.000	139.125.000	437.456.000	532.080	822
Edirne	249.174.000	75.519.000	324.693.000	398.582	815
Malatya	417.777.000	202.976.000	620.753.000	762.538	814
Kütahya	322.161.000	138.389.000	460.550.000	572.059	805
Kırklareli	202.388.000	71.254.000	273.642.000	340.559	804
Ağrı	194.771.000	246.036.000	440.807.000	551.177	800
Bilecik	112.450.000	52.990.000	165.440.000	208.888	792
Şırnak	142.516.000	230.765.000	373.281.000	475.255	785
Zonguldak	344.039.000	127.555.000	471.594.000	601.567	784
Hakkari	71.979.000	140.425.000	212.404.000	273.041	778
Isparta	237.209.000	80.270.000	317.479.000	417.774	760
Düzce	148.469.000	116.295.000	264.764.000	351.509	753
Hatay	809.350.000	317.434.000	1.126.784.000	1.503.066	750
Manisa	782.916.000	228.200.000	1.011.116.000	1.359.463	744
Ordu	351.309.000	181.852.000	533.161.000	731.452	729
Siirt	95.624.000	132.110.000	227.734.000	314.153	725
Şanlıurfa	621.539.000	681.131.000	1.302.670.000	1.801.980	723
Uşak	178.977.000	71.489.000	250.466.000	346.508	723
Karabük	150.220.000	14.241.000	164.461.000	230.251	714
Aksaray	189.286.000	78.057.000	267.343.000	382.806	698
Tokat	284.291.000	133.219.000	417.510.000	598.708	697
Diyarbakır	685.913.000	432.395.000	1.118.308.000	1.607.437	696
Adıyaman	231.670.000	182.564.000	414.234.000	597.184	694
Kahramanmaraş	527.425.000	217.422.000	744.847.000	1.075.706	692
Bartın	72.631.000	58.104.000	130.735.000	189.139	691
Van	293.587.000	443.192.000	736.779.000	1.070.113	689
Balıkesir	591.181.000	208.609.000	799.790.000	1.162.761	688
İğdır	59.312.000	69.254.000	128.566.000	190.424	675
Muş	92.156.000	183.705.000	275.861.000	412.553	669
Batman	176.689.000	186.052.000	362.741.000	547.581	662
Osmaniye	191.910.000	108.876.000	300.786.000	498.981	603
Kars	69.895.000	96.873.000	166.768.000	300.874	554
Mardin	236.441.000	191.017.000	427.458.000	779.738	548
Toplam	71.789.236.000	14.977.848.000	86.767.084.000	76.667.864	1.132

Kaynak: www.muhasibat.gov.tr, Kaynak no 2, Nüfus: TÜİK.

Tablo 1.7’de yer alan şehirler itibariyle büyükşehir, il ve ilçe belediyeleri ve bağlı kuruluşların harcamaları Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmaktadır.

Bu harcamalar 2013 yılı için illerin nüfuslarına bölündüğünde, iller arası kişi başına belediyelerin harcamalarında ciddi bir eşitsizlik görülmektedir.

Tablo 1.8’de il özel idarelerinin harcamaları eklendiğinde belirli bir düzelme olsa da, bölgesel gelir dağılımının bozukluğu görülmektedir.

2014 yılından itibaren büyükşehir belediyesi olan illerde il özel idarelerinin kapatılarak gelirlerinin büyükşehir belediyelerine ve valiliklere devredileceği dikkate alınır, 2104 yılından sonra karşılaştırma yapılırken bu devir nedeniyle İBB harcamalarında ortaya çıkacak olan artış dikkate alınmalıdır.

1.9. DÜNYADAKİ GENEL YÖNETİM GELİRLERİNİN İDARELERE GÖRE PAYI VE DAĞILIMI

Tablo 1.9a: Genel Yönetim Gelirlerinin İdarelere Göre Dağılımı, 2011, %

	Merkezi Yönetim	Eyalet Yönetimi	Mahalli İdare	Sosyal güvenlik
İsveç	56,1	0,0	36,9	7,0
Japonya	24,1	0,0	35,0	40,9
Danimarka	69,3	0,0	28,9	1,8
Finlandiya	42,9	0,0	28,8	28,3
İzlanda	71,9	0,0	27,9	0,2
İsviçre	32,4	28,5	18,8	20,2
Çek Cum.	67,0	0,0	18,5	14,4
İtalya	51,9	0,0	18,5	29,6
Polonya	52,1	0,0	17,9	30,0
Fransa	34,1	0,0	16,3	49,6
G. Kore	60,4	0,0	15,7	24,0
Estonya	69,5	0,0	15,4	15,2
Norveç	86,2	0,0	13,8	0,0
Slovenya	52,6	0,0	13,4	34,0
Avusturya	48,9	11,5	13,3	26,4
Slovakya	51,0	0,0	12,2	36,8
Kanada	36,5	43,2	12,1	8,3
Almanya	29,5	23,1	11,4	36,0
İspanya	32,4	23,4	11,0	33,2
Hollanda	56,9	0,0	10,5	32,7
Yeni Zelanda	89,6	0,0	10,4	0,0
Türkiye	62,8	0,0	10,4	26,8
Portekiz	70,3	0,0	10,1	19,7
İsrail	76,3	0,0	9,7	14,0
Birleşik Krallık	90,6	0,0	9,4	0,0
Macaristan	67,0	0,0	9,3	23,7
İrlanda	78,9	0,0	7,5	13,6
Belçika	54,1	9,6	7,3	29,0
Lüksemburg	65,3	0,0	6,8	27,9
Meksika	82,4	6,7	2,9	8,0
Yunanistan	71,0	0,0	2,6	26,5
Avustralya	61,2	38,8	0,0	0,0
ABD	54,0	46,0	0,0	0,0
OECD	60,3	7,7	13,3	18,7

Kaynak: OECD, Government at a Glance, 2013.

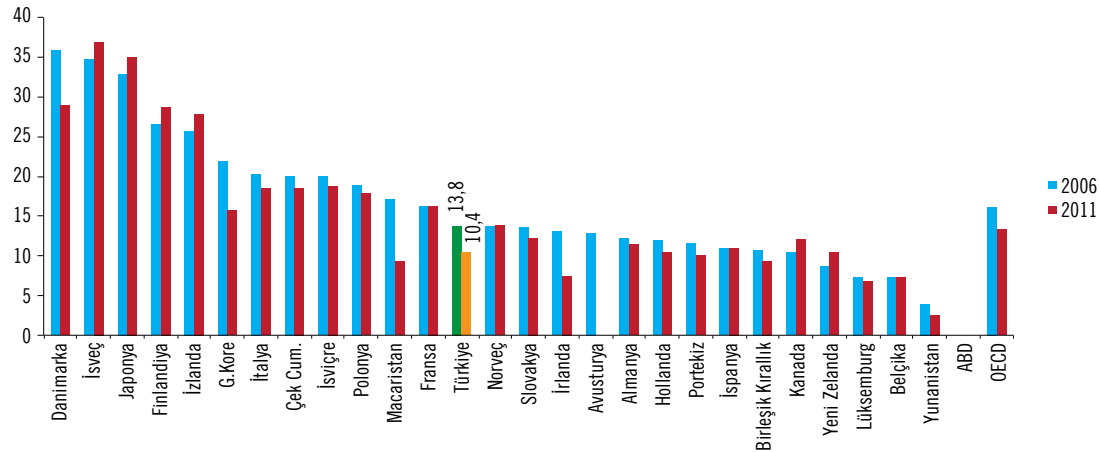
Tablo 1.9b: Genel Yönetim Gelirlerinin içinde Mahalli İdarelerin Gelirlerinin Payı, 2011, %

	2006	2011
Danimarka	35,8	28,9
İsveç	34,7	36,9
Japonya	32,9	35,0
Finlandiya	26,5	28,8
İzlanda	25,7	27,9
G.Kore	22,0	15,7
İtalya	20,3	18,5
Çek Cum.	20,1	18,5
İsviçre	20,0	18,8
Polonya	18,9	17,9
Macaristan	17,1	9,3
Fransa	16,2	16,3
Türkiye	13,8	10,4
Norveç	13,7	13,8
Slovakya	13,6	12,2
İrlanda	13,0	7,5
Avusturya	12,8	
Almanya	12,2	11,4
Hollanda	11,9	10,5
Portekiz	11,5	10,1
İspanya	10,9	11,0
Birleşik Krallık	10,7	9,4
Kanada	10,4	12,1
Yeni Zelanda	8,6	10,4
Lüksemburg	7,4	6,8
Belçika	7,3	7,3
Yunanistan	3,9	2,6
ABD	0,0	0,0
OECD	16,1	13,3

Kaynak: OECD, Government at a Glance, 2013 ve 2009.

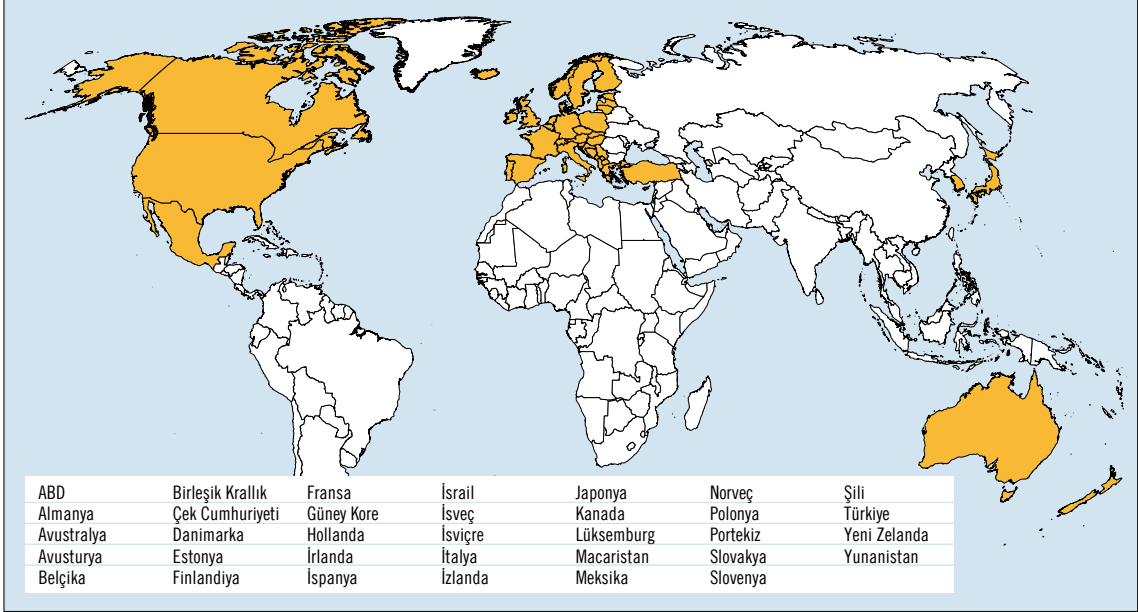
Türkiye Genel Yönetim gelirlerinin idarelere göre dağılımı uluslararası verilerle karşılaştırıldığında, 2013 yılında Genel Yönetim içinde Mahalli idarelerin payının yüzde 10,4 ile kısıtlı olduğu görülmektedir. OECD ortalaması ise yüzde 13,3'tür. Türkiye 22. sıradadır. Daha ilginç olanı Türkiye'nin OECD'de yer alan 2006 yılı mahalli idarelerin Genel Yönetim gelirleri içindeki payı yüzde 13,8'dir. Dolayısıyla Genel Yönetim gelirleri içinde Mahalli İdarelerin payının 2006 yılında 13,8'den 2011'de 10,4'e düştüğü görülmektedir.

Çizim 1.9. Genel Yönetim Gelirlerinin içindeki Mahalli İdarelerin Gelirlerinin Payı, 2006 ve 2011, %

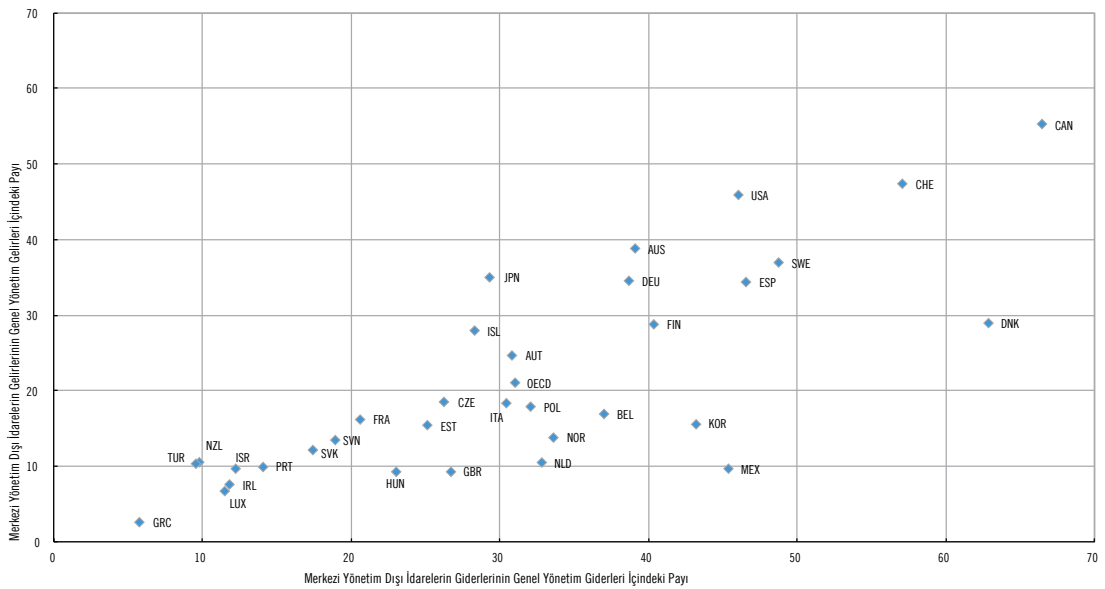
1.10. MALİ DESANTRALİZASYON

Tablo 1.10: OECD Ülkeleri

OECD tarafından ülkelerin merkezi yönetim ve sosyal güvenlik kurumları dışındaki yerel yönetimlere ayrılan gelir ve giderleri dikkate alınarak üretilen mali desantralizasyon grafiğine (Çizim 1.10) göre Türkiye sadece Yunanistan'ı arkasında bırakabilmektedir.

Çizim 1.10. Mali Desantralizasyon: Genel Yönetim Gelir ve Giderleri İçinde Merkezi Yönetim Dışı İdarelerin Payı, 2011

Kaynak: OECD, Government at a Glance, 2013.

1.11. İLLERE GÖRE VERGİ TAHSİLATI VE MAHALLİ İDARELERİN GELİRLERİ

Tablo 1.11: İllerin Genel Bütçe Vergi Gelirlerine Katkısı ve Mahalli İdarelerin Gelirlerinin Karşılaştırılması, 2013, Bin TL

	Genel Bütçe Vergi Gelirlerinin Tahsilatı	İller itibariyle Mahalli İdarelerin Gelirleri		Genel Bütçe Vergi Gelirlerinin Tahsilatı	İller itibariyle Mahalli İdarelerin Gelirleri
Adana	2.319.383	1.661.667	Konya	2.277.289	2.010.068
Adıyaman	261.279	449.069	Kütahya	542.817	495.103
Afyonkarahisar	511.964	606.581	Malatya	599.683	602.908
Ağrı	175.454	501.288	Manisa	1.559.432	922.566
Amasya	208.290	282.747	Kahramanmaraş	742.943	697.906
Ankara	42.804.583	8.887.781	Mardin	190.589	467.896
Antalya	4.337.730	2.262.301	Muğla	1.483.933	853.900
Artvin	195.227	194.191	Muş	123.900	393.149
Aydın	968.165	897.227	Nevşehir	219.647	266.424
Balıkesir	1.386.086	798.991	Niğde	182.918	290.110
Bilecik	194.679	169.293	Ordu	518.364	537.031
Bingöl	96.975	329.210	Rize	480.088	316.403
Bitlis	128.607	299.972	Sakarya	830.711	788.640
Bolu	296.705	262.503	Samsun	1.794.201	1.070.270
Burdur	266.900	222.998	Siirt	144.340	309.782
Bursa	6.765.491	2.528.562	Sinop	136.335	218.516
Çanakkale	683.633	456.355	Sivas	486.916	583.170
Çankırı	117.701	200.447	Tekirdağ	3.225.344	724.605
Çorum	388.923	510.095	Tokat	328.226	451.746
Denizli	1.133.661	769.272	Trabzon	1.081.555	654.129
Diyarbakır	950.304	1.076.165	Tunceli	55.731	127.802
Edirne	644.516	331.286	Şanlıurfa	801.333	1.437.771
Elazığ	458.672	519.261	Uşak	276.843	276.627
Erzincan	164.992	257.009	Van	406.376	686.421
Erzurum	566.984	533.851	Yozgat	246.380	432.599
Eskişehir	1.389.458	744.357	Zonguldak	1.616.861	480.329
Gaziantep	1.370.475	2.009.364	Aksaray	517.490	307.076
Giresun	290.515	383.267	Bayburt	37.856	97.078
Gümüşhane	69.048	167.306	Karaman	106.189	309.789
Hakkari	26.253	342.539	Kırıkkale	893.619	281.138
Hatay	3.440.093	1.048.562	Batman	272.366	396.422
Isparta	389.638	343.720	Şırnak	177.520	457.925
Mersin	6.519.966	1.460.922	Bartın	143.933	140.736
İstanbul	141.807.949	21.827.130	Ardahan	46.784	95.668
İzmir	36.338.519	5.501.643	İğdır	67.603	134.829
Kars	135.923	215.103	Yalova	328.971	258.008
Kastamonu	420.700	345.294	Karabük	264.188	201.318
Kayseri	1.825.216	1.289.007	Kilis	55.813	120.494
Kırklareli	353.325	282.311	Osmaniye	265.860	322.055
Kırşehir	182.403	217.912	Düzce	320.239	221.547
Kocaeli	40.597.030	2.749.718	Merkez	1.134.563	
Not: İller bazında bütçe gelirleri ve bütçe giderleri il sınırları içindeki muhasebe birimlerince tahsil edilen ve ödenen tutarlardan oluşmaktadır.			Toplam	326.169.164	83.376.231
Bakanlıkların merkez muhasebe birimlerince tahsil edilen ve ödenen tutarlar il ayrımına tabi tutulmaksızın merkez satırında yer almaktadır.					
Kaynak: www.muhasebat.gov.tr					
Genel Bütçe Vergi Gelirlerinin Tahsilatı için bkz. Kaynak no 4.					
İller itibariyle Mahalli İdarelerin Bütçe Gelirleri için bkz. Kaynak no 5.					

5779 nolu Kanun ile il özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılacak paylara ilişkin esas ve usuller düzenlenmektedir. Kanunun ikinci maddesine göre;

(1) İl özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden pay verilir. Pay, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanır.

(2) Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının; yüzde 2,85'i büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 2,50'si büyükşehir ilçe belediyelerine ve yüzde 1,15'i il özel idarelerine ayrılır.

(3) Büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 5'i büyükşehir belediyelerine pay olarak ayrılır. Ayrıca genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u büyükşehir belediye payı olarak ayrılır.

(4) Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen oranları iki katına kadar artırmaya veya kanuni haddine kadar indirmeye yetkilidir.

(5) Genel bütçe vergi gelirlerinden belediye ve il özel idarelerine ayrılan payların dağıtımına esas belediye ve il nüfusları, her yılın Ocak ayından geçerli olmak üzere İçişleri Bakanlığı tarafından, Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınmak suretiyle, İller Bankası ve Maliye Bakanlığı'na bildirilir. Belde, köy, mahalle veya bunların bazı kısımlarının bir belediyeye katılması veya birleşmesi halinde bu belediyelerin payı, katılma veya birleşmenin fiilen gerçekleştiği tarihi takip eden Ocak ayının birinci gününden itibaren yeni nüfuslarına göre hesaplanır.

Mahalli idarelerin iller bazında gelirleri, illerin genel bütçeye yaptıkları vergi katkısı ile karşılaştırıldığında yerel yönetimlerin gelirlerindeki küçüklük dikkat çekmektedir. İstanbul mahalli idareleri için inceleme yapıldığında toplam genel bütçe vergilerine katkısı yüzde 44 iken, toplam mahalli idarelerin gelirleri içinde İstanbul'un oranı yüzde 26 düzeyinde kalmaktadır.

2.
İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ,
BAĞLI KURULUŞLAR VE
İŞTİRAKLERİN
GİDER VE GELİRLERİ

2.1. İSTANBUL'DA YEREL HARCAMA YAPAN ÖNEMLİ KURUMLAR

Tablo 2.1: İstanbul'da Yerel Harcama Yapan Önemli Kurumlar, 2013, Bin TL

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Giderleri	8.596.357
Bağlı Kuruluşların Giderleri (İETT, İSKİ)	5.633.966
İstanbul İl Özel İdaresi Giderleri	1.087.754
İstanbul 39 İlçe Belediyesi Giderleri	8.064.279
İBB İştiraki olan Şirketlerin Giderleri	9.449.990

Not: Kurumlararası aktarmaları içermemektedir. 0 nedenle toplam verilmemiştir.

Kaynak: satır 1 ve 5: İBB Faaliyet Raporu, 2013;

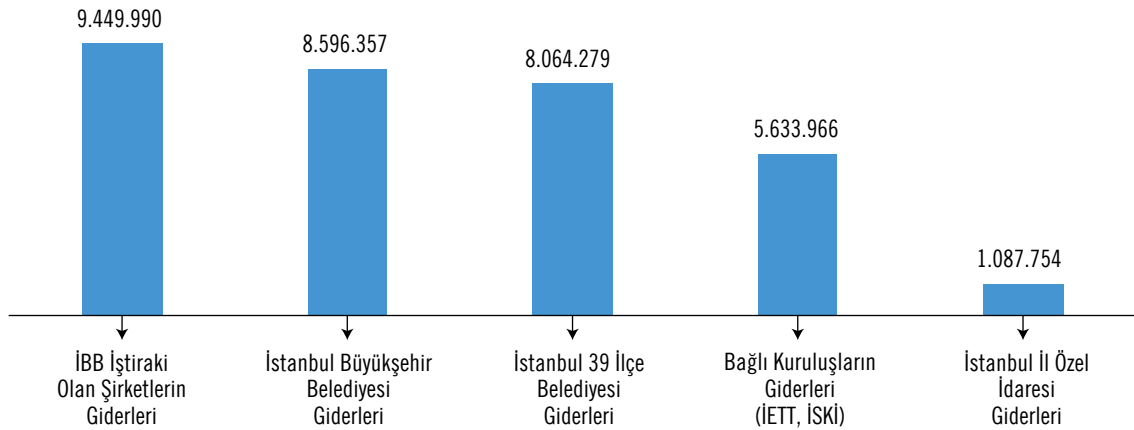
satır 2: Bağlı kuruluşlar İSKİ ve İETT faaliyet raporları 2013;

satır 3: www.muhasabat.gov.tr ve Kaynak no 2.

satır 4: İlçe belediyeleri faaliyet raporları,

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Bağlı Kuruluşlar giderleri ayrıntılı olarak ele alındığında 8.596.357.000 TL'nin Büyükşehir Belediyesi'nin giderleri, 5.633.966.000 TL'nin Büyükşehir Belediyesi'nin Bağlı Kuruluşları olan İETT ve İSKİ'nin giderleri olduğu görülmektedir. İBB'ye dahil olmamakla birlikte Mahalli idare kurumlarından olan İl Özel İdaresi'nin gideri oldukça küçük iken, İBB iştirakleri olan şirketlerinin giderleri İBB giderlerinin üzerindedir. 39 ilçe belediyesinin giderleri ise 8 milyar TL civarındadır.

Çizim 2.1. İstanbul'da Yerel Harcama Yapan Önemli Kurumlar, 2013, Bin TL

2.2. İSTANBUL İLİ İLÇE BELEDİYELERİNİN GELİR VE GİDERLERİ

Tablo 2.2: İstanbul İli İlçe Belediyeleri Gelir ve Giderleri, 2013, TL

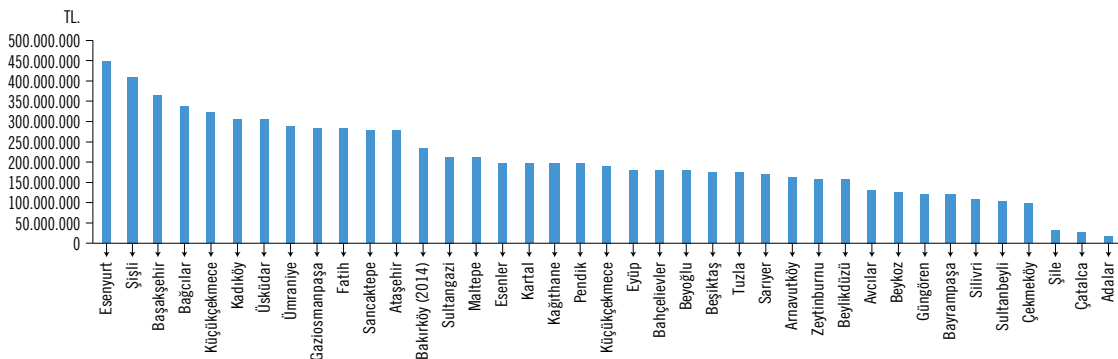
	Gelir	Gider		Gelir	Gider
Adalar	14.599.394	20.968.811	Gaziosmanpaşa	202.201.991	288.231.417
Arnavutköy	159.336.047	164.950.396	Güngören	111.312.678	123.717.936
Ataşehir	218.728.144	278.250.516	Kadıköy	254.720.245	309.538.071
Avcılar	128.898.534	132.247.994	Kağıthane	188.949.612	198.084.133
Bağcılar	301.074.368	341.170.185	Kartal	179.588.921	199.243.588
Bahçelievler	192.232.242	184.907.356	Küçükçekmece	283.112.399	325.537.223
Bakırköy (2014)	..	238.236.378	Maltepe	162.940.657	213.247.359
Başakşehir	367.769.962	367.769.962	Pendik	184.601.333	197.421.709
Bayrampaşa	108.096.583	120.581.585	Sancaktepe	250.043.495	279.767.664
Beşiktaş	160.523.121	179.351.179	Sarıyer	124.246.412	170.620.239
Beylikdüzü	162.576.768	158.585.750	Silivri	91.029.209	111.820.910
Beykoz	96.090.489	128.895.970	Sultanbeyli	..	106.069.979
Beyoğlu	161.558.155	182.261.293	Sultangazi	163.437.746	216.652.369
Büyükçekmece	150.567.175	191.321.675	Şile	22.819.517	35.663.921
Çatalca	30.238.863	28.095.228	Şişli	326.715.527	410.644.544
Çekmeköy	93.495.745	102.430.413	Tuzla	158.948.577	178.183.633
Esenler	160.998.897	199.409.510	Ümraniye	283.158.533	289.995.000
Esenyurt	387.856.061	447.603.902	Üsküdar	296.043.735	309.361.979
Eyüp	188.186.405	185.243.247	Zeytinburnu	156.502.619	163.399.778
Fatih	213.710.795	284.795.864	Toplam İstanbul İlçe belediyeleri	8.064.278.665	

Kaynak: Belediyelerin faaliyet raporları. * Başakşehir Belediyesi'nin 2013 giderlerinin yer aldığı faaliyet raporuna internetten ulaşımamıştır.

İstanbul ilçe belediyelerinin önemli bir bölümü faaliyet raporlarını internet sitelerinden yayınlamaktadır. Ancak kesin hesap cetvelleri ve belediyelerin iştiraki olan şirketlerle ilgili mali bilgiler ilçe belediyelerinin sayfalarında çoğunlukla yer almamaktadır.

İstanbul ilçe belediyelerinin tek tek faaliyet raporlarından yola çıkılarak toplam giderlere ulaşmaya çalışıldığında 8 milyar TL civarında bir harcama yapıldığı anlaşılmaktadır.

Çizim 2.2. İstanbul İlçe Belediyeleri Giderleri, 2013, TL

2.3. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İŞTİRAKLERİNİN GİDERLERİ

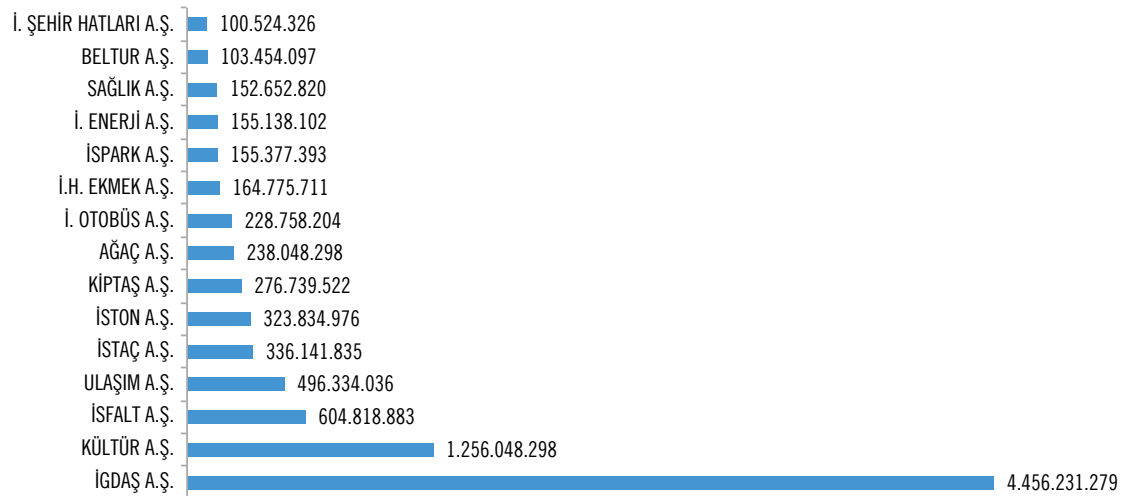
Tablo 2.3: İBB İştiraklerinin Giderleri, 2013, TL		
	Toplam Gider	9.449.989.726
1	İGDAŞ A.Ş.	4.456.231.279
2	KÜLTÜR A.Ş.	1.256.048.298
3	İSFALT A.Ş.	604.818.883
4	ULAŞIM AŞ	496.334.036
5	İSTAÇ A.Ş.	336.141.835
6	İSTON A.Ş.	323.834.976
7	KİPTAŞ A.Ş.	276.739.522
8	AĞAÇ A.Ş.	238.048.298
9	İ.OTOBÜS A.Ş.	228.758.204
10	İ.H. EKMEK A.Ş.	164.775.711
11	İSPARK A.Ş.	155.377.393
12	İ.ENERJİ A.Ş.	155.138.102
13	SAĞLIK AŞ.	152.652.820
14	BELTUR A.Ş.	103.454.097
15	İ.ŞEHİR HATLARI A.Ş.	100.524.326
16	İSBAK A.Ş.	100.073.000
17	SPOR A.Ş.	87.948.288
18	BELBİM A.Ş.	68.603.089
19	HAMİDİYE A.Ş.	66.412.527
20	BİMTAŞ A.Ş.	44.002.371
21	UGETAM A.Ş.	17.929.607
22	B.YÖNETİM A.Ş.	8.158.822
23	İSTİME	6.240.933
24	İ.İMAR A.Ş.	1.743.309
25	İ.D.T.M. A.Ş.	0
26	ÖZİDAŞ A.Ş.	0

Kaynak: İBB 2013 Faaliyet Raporu.

23.07.2004 tarih ve 24431 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26. maddesine göre, Büyükşehir Belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilmektedir. Aynı bir tüzel kişiliğe ve bütçeye sahip, yarı ticari nitelikte, ancak yerel yönetime bağlı ve yerel yönetimin genel denetimi altında çalışan özel amaçlı bu kuruluşlar aracılığıyla bir çok hizmet yürütülmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ve bağlı kuruluşlarının dışında iştiraki olan şirketlerin giderleri ise 9.449.990.000 TL'dir. Bu şirketlerin önemli bir kısmında % 100 kimilerinde de daha küçük ortaklığı olan Büyükşehir Belediyesi yerel ve kamusal bir çok hizmeti bu şirketler aracılığıyla yapmaktadır. Bu şirketlerin arasında en büyüğü olan İGDAŞ'ın giderleri 4.456.231.279 TL'dir.

Çizim 2.3. İBB İştiraklerinin Giderleri, 2013, TL (en büyük harcama yapan 15 şirket)

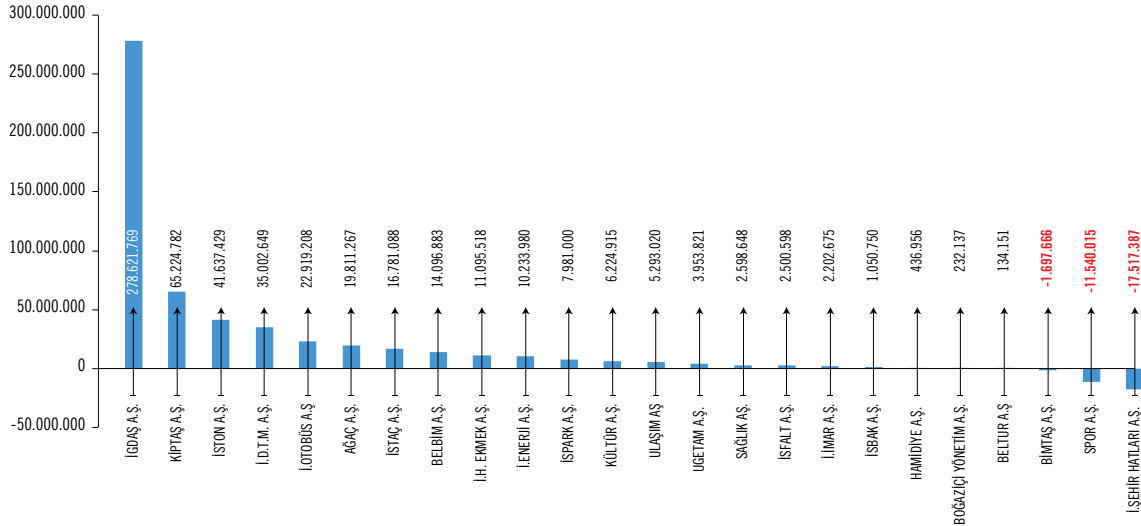
2.4. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İŞTİRAKLERİNİN DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI

Tablo 2.4: İBB İştiraklerinin Dönem Kârı veya Zararı, 2013, TL

İGDAŞ A.Ş.	278.621.769	ULAŞIM AŞ	5.293.020
KIPTAŞ A.Ş.	65.224.782	UGETAM A.Ş.	3.953.821
İSTON A.Ş.	41.637.429	SAĞLIK AŞ.	2.598.648
İ.D.T.M. A.Ş.	35.002.649	İSFALT A.Ş.	2.500.598
İ.OTOBÜS A.Ş.	22.919.208	İ.İMAR A.Ş.	2.202.675
AĞAÇ A.Ş.	19.811.267	İSBAK A.Ş.	1.050.750
İSTAÇ A.Ş.	16.781.088	HAMİDİYE A.Ş.	436.956
BELBİM A.Ş.	14.096.883	B.YÖNETİM A.Ş.	232.137
İ.H. EKMEK A.Ş.	11.095.518	BELTUR A.Ş.	134.151
İ.ENERJİ A.Ş.	10.233.980	BİMTAŞ A.Ş.	-1.697.666
İSPARK A.Ş.	7.981.000	SPOR A.Ş.	-11.540.015
KÜLTÜR A.Ş.	6.224.915	İ.ŞEHİR HATLARI A.Ş.	-17.517.387
Kaynak: İBB Faaliyet Raporu, 2013.		TOPLAM	517.278.176

İBB iştiraki olan şirketlerin 2013 toplam kârı 517 milyon TL civarındadır.
Bu kârın 279 milyon TL'si İGDAŞ'ın kârından kaynaklanmaktadır.

Çizim 2.4. İBB İştiraklerinin Dönem Kârı veya Zararı, 2013, TL

2.5. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, BAĞLI KURULUŞLAR (İSKİ, İETT), İL ÖZEL İDARESİ VE İBB İŞTİRAKLERİNİN GİDERLERİ, 2008-2013

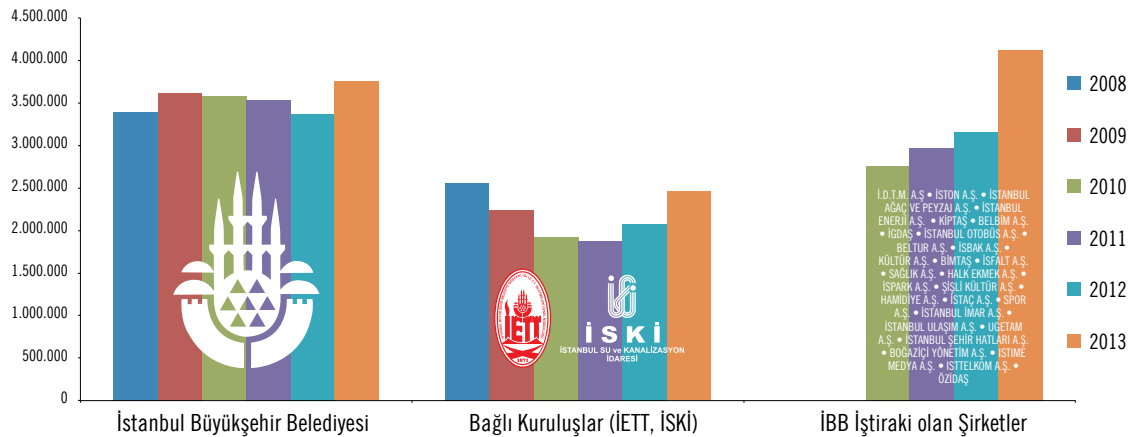
Tablo 2.5: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Bağlı Kuruluşlar (İSKİ, İETT) ve İl Özel İdaresi ve İBB İştiraklerinin Giderleri, Bin TL

Cari fiyat	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	5.442.188	6.179.384	6.503.331	7.112.092	7.178.079	8.596.358
Bağlı Kuruluşlar (İETT, İSKİ)	4.110.472	3.835.868	3.511.289	3.777.200	4.442.374	5.633.966
İstanbul İl Özel İdaresi	513.136	557.827	422.171	626.436	832.043	1.087.754
İBB İştiraki olan Şirketler			5.012.372	5.976.666	6.736.904	9.449.990
TÜFE 2003=100	160,44	170,91	181,85	200,85	213,23	229,01
Sabit fiyat	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	3.392.039	3.615.578	3.576.206	3.540.997	3.366.355	3.753.704
Bağlı Kuruluşlar (İETT, İSKİ)	2.561.999	2.244.379	1.930.871	1.880.608	2.083.372	2.460.140
İstanbul İl Özel İdaresi	319.831	326.386	232.153	311.892	390.209	474.981
İBB İştiraki olan Şirketler			2.756.322	2.975.686	3.159.454	4.126.453

Kaynaklar: 1. satır İBB faaliyet raporları 3. satır www.muhasabat.gov.tr, Kaynak no 2
2. satır bağlı kuruluşların faaliyet raporları 4. satır İBB faaliyet raporları 5. TÜFE, TÜİK.

İstanbul mahalli idareleri içinde en büyük harcama İBB tarafından yapılmaktadır. İBB ve bağlı kuruluşların hesaplanan giderleri 2008-2013 arasında sabit kaldığı söylenebilir. Ancak yukarıda listesi verilen İBB iştiraki olan şirketlerin harcamaları gerek İBB, gerek bağlı kuruluşların üzerindedir. Çizim 2.5. İBB iştiraklerinin ekonomik olarak önemli bir büyüklük olduğunu ve veri bulunabilen 2010 yılından itibaren giderlerinin sabit fiyatla artış gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Çizim 2.5. İBB, Bağlı Kuruluşlar ve İştiraklerin Giderleri, Sabit Fiyat, Bin TL

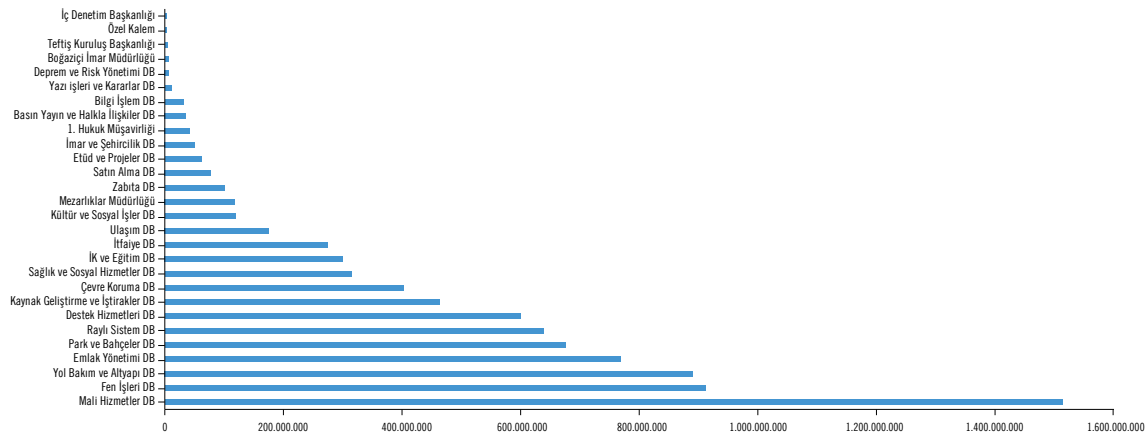
2.6. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ HARCAMALARI

Tablo 2.6: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Harcamaları, Planlanan ve Gerçekleşen, Daire Başkanlıkları, 2013, TL

	Planlanan	Gerçekleşen		Planlanan	Gerçekleşen
Mali Hizmetler DB	1.908.994.000	1.513.036.084	Mezarlıklar Müdürlüğü	126.391.000	118.357.932
Fen İşleri DB	981.735.000	911.429.057	Zabıta DB	98.787.000	100.883.464
Yol Bakım ve Altyapı DB	669.978.000	890.466.312	Satınalma DB	69.641.000	78.087.813
Emlak Yönetimi DB	599.950.000	768.500.988	Etüd ve Projeler DB	102.083.000	61.377.933
Park ve Bahçeler DB	424.776.000	675.104.128	İmar ve Şehircilik DB	48.808.000	51.007.644
Raylı Sistem DB	781.167.000	637.986.570	1.Hukuk Müşavirliği	41.887.000	42.410.462
Destek Hizmetleri DB	554.131.000	599.140.259	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler DB	28.408.000	35.595.609
Kaynak Geliştirme ve İştirakler DB	5.556.000	463.289.465	Bilgi İşlem DB	27.092.000	31.401.318
Çevre Koruma ve Kontrol DB	394.103.000	402.269.735	Yazı İşleri ve Kararlar DB	10.518.000	11.459.943
Sağlık ve Sosyal Hizmetler DB	255.550.000	314.813.495	Deprem ve Risk Yönetimi DB	34.750.000	7.277.704
İK ve Eğitim DB	328.118.000	300.509.553	Boğaziçi İmar Müdürlüğü	6.925.000	6.079.653
İtfaiye DB	266.070.000	274.309.525	Teftiş Kurulu Başkanlığı	4.700.000	4.436.771
Ulaşım DB	112.390.000	175.806.476	Özel Kalem	12.128.000	1.280.923
Kültür ve Sosyal İşler DB	103.504.000	119.302.271	İç Denetim Başkanlığı	860.000	736.789
Kaynak: İBB Faaliyet Raporu ve Ödenek Cetveli, 2013.			TOPLAM	8.000.000.000	8.596.357.876

Daire başkanlıkları temelinde yapılan harcamalar incelendiğinde, içinde faiz ödemeleri ve iştiraklerin sermaye artışlarını da içeren Mali Hizmetler Dairesi, Fen İşleri Dairesi ve Yol Bakım ve Altyapı Dairesinin en büyük harcama yapan üç daire olduğu görülmektedir. İçinde kamulaştırma bedellerinin olduğu Emlak Yönetimi Dairesi ve Park ve Bahçeler Dairesi de 4. ve 5. büyük harcamayı yapmaktadır (Çizim 2.6). Tablo 2.6 ise planlanan ve gerçekleşen harcamaları daireler temelinde karşılaştırmaktadır. Bu karşılaştırmalardan çıkan en önemli özelliklerden birisi Park ve Bahçeler Dairesi ile ilgilidir. Park ve Bahçeler Dairesi için planlanan harcama 425 milyon iken gerçekleşen harcama 675 milyon TL olmuştur. Buna karşın Deprem ve Risk Yönetim Dairesi'nin harcaması 35 milyon olarak planlanmışken 7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Park ve Bahçeler Daire Başkanlığı'nın harcamaları çok yüksektir. Bu Daire'nin gerçekleşen harcaması planlanan harcamanın çok üzerinde olmuştur.

Çizim 2.6. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Harcamaları, Daire Başkanlıkları, 2013, TL

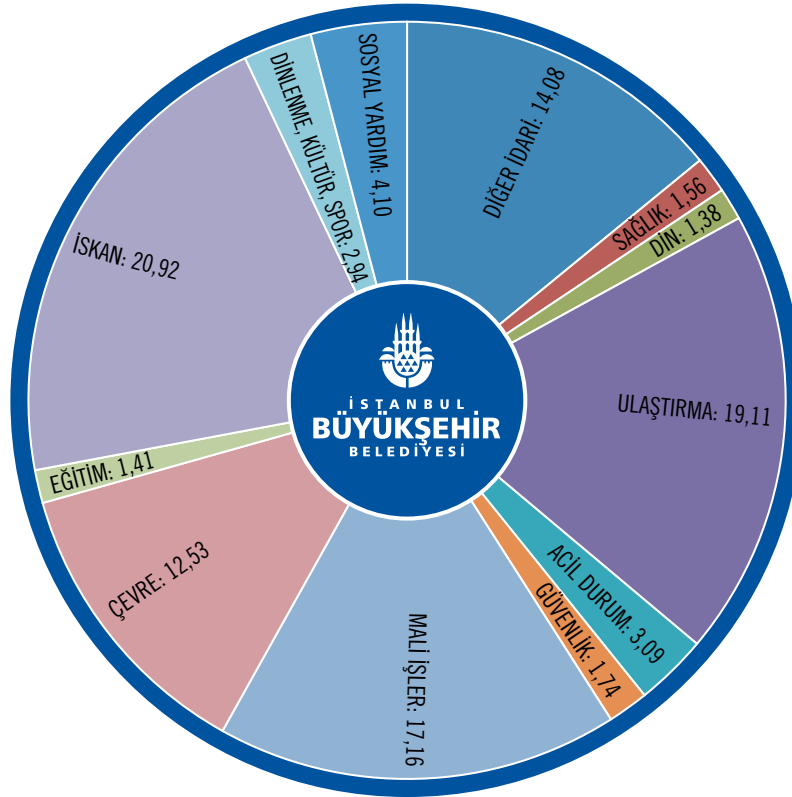
2.7. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GİDERLERİNİN DAĞILIMI

Tablo 2.7: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Giderlerinin Dağılımı, 2013, TL

Amaçlarına Göre Sınıflandırma		Fonksiyonel Sınıflandırma	
Diğer İdari	1.209.948.493	1) Genel Kamu Hizmetleri	2.376.183.304
Ulaştırma	1.642.631.331	2) Savunma Hizmetleri	0
Acil Durum	265.784.192	3) Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	520.519.825
Güvenlik	149.422.416	4) Ekonomik İşler ve Hizmetler	2.114.012.016
Mali İşler	1.474.819.979	5) Çevre Koruma Hizmetleri	1.077.373.863
Çevre	1.076.754.634	6) İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri	1.803.411.113
İskân	1.798.161.175	7) Sağlık Hizmetleri	133.948.999
Sağlık	133.948.999	8) Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	252.722.018
Dinlenme, Kültür, Spor	252.722.019	9) Eğitim Hizmetleri	121.582.799
Din	118.357.932	10) Sosyal G. ve Sosyal Yardım Hizmetleri	196.602.937
Eğitim	121.582.799	Toplam	8.596.356.874
Sosyal Yardım	352.223.907		
Toplam	8.596.357.876		

Kaynak: Amaçlarına göre sınıflandırma için bkz. Tablo 2.8; İBB fonksiyonel sınıflandırma İBB Bilgi Edinme'den talep edilerek alınmıştır.

Çizim 2.7. İBB Giderlerinin Amaçlarına Göre Dağılımı, 2013, %

Varolan uluslararası sınıflandırmalardan "Fonksiyonel Sınıflandırma" mahalli idarelerin harcamalarının ayrıştırılması için çeşitli kısıtlar taşımaktadır. Bunların başında ulaştırma ve acil duruma yönelik harcamaların Genel Kamu Hizmeti ve Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri başlığı içinde kalmaları ve ayrı olarak görülememeleri gelmektedir. Bu nedenle kesin hesap gider cetvelleri üzerinden giderek "Amaçlarına Göre Sınıflandırma" olarak isimlendirdiğimiz bir başka sınıflandırmayı yapmayı uygun bulduk. Bu sınıflandırmanın fonksiyonel sınıflandırma ile karşılaştırılması ve ayrıştırma yöntemi Tablo 2.8'de verilmektedir.

2.8. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GİDERLERİNİN AMAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI

Tablo 2.8: İBB Giderleri, Amaçlarına Göre Sınıflandırma, 2013

Başlık	İçerik	2013	Alt Başlık	İçerik	2013
Sosyal Yardım	İBB 2013 Kesin Hesap Cetvellerinde yer alan Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi tarafından yapılan sosyal yardım giderlerinin tümü (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 10) ve diğer daireler tarafından hane halkına ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlara transferler ve görev zararlarının tümü alınmıştır	352.223.907	Sosyal Yardım	Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi tarafından yapılan sosyal yardım giderleri	196.602.937
			Cari transferler	Diğer daireler tarafından hane halkına ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlara transferler ve görev zararlarının tümü	155.620.970
Eğitim	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi tarafından yapılan Eğitim Hizmetleri giderleri (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 09)	121.582.799	..	..	..
Dinlenme, Kültür, Spor	Kültür ve Sosyal İşler Dairesi harcamalarının tümü, Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi yayın hizmetleri ve Destek Hizmetleri Dairesi dinlenme ve spor hizmetleri (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 08)	252.722.019	Kültür	Kültür ve Sosyal İşler Dairesi harcamalarının tümü ve Basın ve Yayın Dairesinin yayın ve yayım hizmetleri giderleri	128.091.725
			Dinlenme ve Spor	Destek Hizmetleri Dairesi dinlenme ve spor hizmetleri giderleri	124.630.294
Din	Din hizmetleri olarak Mezarlıklar Müdürlüğü giderleri alınmıştır (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 01)	118.357.932	..	..	..
Sağlık	Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi ve İtfaiye Dairesi sağlık hizmetleri harcamaları (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 07)	133.948.999	Toplum sağlık	Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi sağlık giderleri	118.415.962
			İtfaiye sağlık	İtfaiye Dairesi sağlık giderleri	15.803.037
İskân	Fen İşleri Dairesi giderlerinin ve Boğaziçi İmar Müdürlüğü iskân ve toplum refahı hizmetlerinin tümü (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 06) İmar ve Şehircilik Dairesi, Etüd ve Projeler Dairesi giderlerinin, Emlak Yönetimi Dairesi cari transferler hariç (sosyal yardım içinde) tümü	1.798.161.175	Fen İşleri Dairesi	Fen İşleri Dairesi iskân ve toplum refahı hizmetleri giderleri	911.429.057
			Boğaziçi İmar Müdürlüğü	Boğaziçi İmar Müdürlüğü iskân ve toplum refahı hizmetleri giderleri	6.079.653
			İmar ve Şehircilik Dairesi	İmar ve Şehircilik Dairesi cari transferler hariç tüm giderleri	50.967.644
			Etüd ve Projeler Dairesi	Etüd ve Projeler Dairesi cari transferler hariç tüm giderleri	61.287.933
			Emlak Yönetimi Dairesi	Kamulaştırma giderleri	699.992.107
	Cari transferler kamulaştırma giderleri hariç diğer	68.404.781			

Tablo 2.8 (devamı): İBB Giderleri, Amaçlarına Göre Sınıflandırma, 2013

Başlık	İçerik	2013	Alt Başlık	İçerik	2013
Çevre	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi ve Park ve Bahçeler Dairesi harcamalarının cari transferler hariç (Sosyal yardım içinde) tümü (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 05)	1.076.754.634	Çevre Koruma	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi cari transferler hariç (sosyal yardım içinde) tümü	401.890.820
			Park ve Bahçeler	Park ve Bahçeler Dairesi cari transferler hariç (sosyal yardım içinde) tümü	674.863.814
Mali İşler	Mali Hizmetler Dairesi harcamalarının cari transferler hariç (sosyal yardım içinde) tümü (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 04)	1.478.819.979	Faiz giderleri	Mali Hizmetler Dairesi'nce yapılan faiz ödemeleri	128.818.599
			Borç verme	Mali Hizmetler Dairesi'nce bağlı kuruluş ve ilçe belediyelerine borç verme	675.000.000
			Sermaye transferi	Mali Hizmetler Dairesi'nce bağlı kuruluş ve ilçe belediyelerine sermaye transferi (bağış)	538.105.840
			Diğer Mali	Mali Hizmetler Dairesi'nce yapılan faiz ödemesi ve sermaye transferi dışındaki harcamaları	136.895.540
Acil Durum	Deprem ve Risk Yönetimi Dairesi harcamalarının tümü ve İtfaiye Dairesi sağlık harcamaları hariç (sağlık harcamaları içinde) tümü (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 03)	265.784.192	Deprem	Deprem ve Risk Yönetimi Dairesi harcamalarının tümü	7.277.704
			İtfaiye	İtfaiye Dairesi sağlık harcamaları hariç (sağlık harcamaları içinde) tümü	258.506.488
Güvenlik	Zabıta Dairesi harcamalarının tümü ve Destek Hizmetleri Dairesi güvenlik hizmetleri harcamaları (fonksiyonel sınıflandırmaya göre 03)	149.422.416	Zabıta	Zabıta Dairesi harcamalarının tümü	100.883.464
			Güvenlik	Destek Hizmetleri Dairesi güvenlik hizmetleri harcamaları	48.538.952
Ulaştırma	Raylı Sistem Dairesi ve Yol bakım ve Altyapı Dairesi harcamalarının tümü, Ulaşım Dairesi cari transferler hariç (sosyal yardım içinde) tümü	1.642.631.331	Raylı sistem	Raylı Sistem Dairesi harcamalarının tümü	637.986.570
			Yol Bakım	Yol Bakım ve Altyapı Dairesi harcamalarının tümü,	890.466.312
			Ulaşım	Ulaşım Dairesinin cari transferler hariç (Sosyal yardım içinde) tümü	114.178.449
Diğer İdari	Özel Kalem, Bilgi İşlem, Yazı İşleri ve Kararlar, Teftiş kurulu, İç Denetim, Hukuk Müşavirliği, Satın Alma, Kaynak Geliştirme ve İştirakler daireleri ve diğer hiçbir yerde gözükmeyen harcamalar	1.209.948.493	Borç verme	Kaynak Geliştirme ve İştirakler Dairesi şirketlere sermaye artışı amaçlı harcaması	416.958.040
			Diğer		792.990.453

Kaynak: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2013 Kesin Hesap Cetveli, <http://application2.ibb.gov.tr/maliyonetim/raporlar.aspx>, Kaynak no 3.

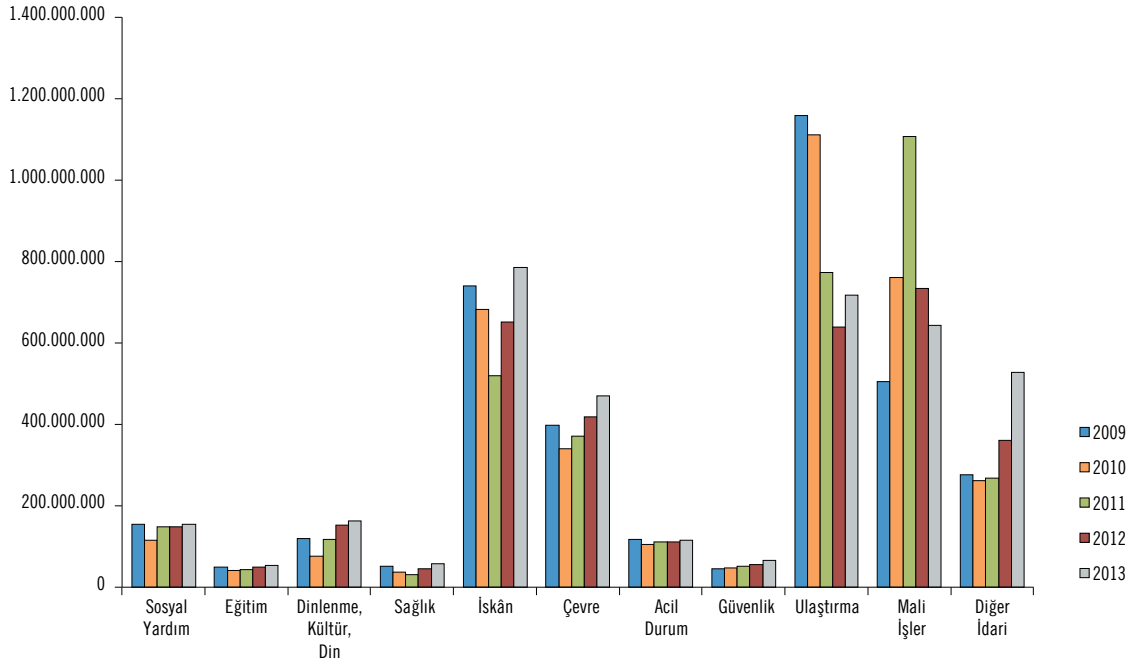
2.9. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GİDERLERİNİN AMAÇLARINA VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI

Tablo 2.9: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Giderlerinin Amaçlarına ve Yıllara Göre Dağılımı, TL

Cari Fiyat												
	Sosyal Yardım	Eğitim	Dinlenme, Kültür, Spor, Din	Sağlık	İskân	Çevre	Acil Durum	Güvenlik	Ulaştırma	Mali İşler	Diğer İdari	TÜFE 2003=100
2006	133.513.710	59.695.427	69.088.911	53.305.320	1.699.594.863	355.235.433	136.903.539	41.915.386	742.079.093	476.584.971	403.187.327	134,49
2007	230.385.778	62.947.718	133.651.188	69.784.022	1.892.799.146	530.408.495	216.803.671	58.985.945	887.273.684	370.923.959	384.492.981	145,77
2008	228.537.655	73.608.217	160.768.467	82.139.251	1.690.009.807	686.737.466	316.877.458	72.246.089	1.256.109.417	396.142.163	479.011.729	160,44
2009	265.711.938	85.256.181	204.895.344	88.320.818	1.263.146.782	680.054.721	202.090.478	77.985.759	1.978.120.068	861.651.986	472.149.549	170,91
2010	210.088.599	73.719.941	136.787.805	66.445.042	1.240.953.509	617.399.107	190.494.914	86.522.301	2.019.090.819	1.384.200.791	477.628.022	181,85
2011	296.214.069	84.646.693	237.194.604	63.801.241	1.043.539.300	743.481.302	223.289.095	102.573.195	1.553.192.119	2.224.417.917	539.742.606	200,85
2012	314.083.975	106.380.173	326.613.118	96.662.429	1.387.628.521	892.780.131	236.897.073	119.458.036	1.361.732.784	1.565.246.611	770.596.048	213,23
2013	352.223.907	121.582.799	371.079.951	133.948.999	1.798.161.175	1.076.754.634	265.784.192	149.422.416	1.642.631.331	1.474.819.979	1.209.948.493	229,01
Sabit Fiyat, 2003=100												
	Sosyal Yardım	Eğitim	Dinlenme, Kültür, Spor, Din	Sağlık	İskân	Çevre	Acil Durum	Güvenlik	Ulaştırma	Mali İşler	Diğer İdari	
2006	99.274.080	44.386.517	51.371.039	39.635.155	1.263.733.261	264.135.202	101.794.586	31.166.173	551.772.692	354.364.615	299.789.819	
2007	158.047.457	43.182.903	91.686.347	47.872.691	1.298.483.327	363.866.704	148.729.966	40.465.078	608.680.582	254.458.365	263.766.880	
2008	142.444.312	45.878.968	100.204.729	51.196.242	1.053.359.391	428.033.823	197.505.272	45.029.973	782.915.368	246.909.850	298.561.287	
2009	155.468.924	49.883.670	119.884.936	51.676.799	739.071.314	397.902.242	118.243.800	45.629.723	1.157.404.522	504.155.395	276.256.245	
2010	115.528.512	40.538.873	75.220.129	36.538.379	682.405.009	339.510.095	104.753.871	47.578.939	1.110.305.647	761.177.229	262.649.448	
2011	147.480.244	42.144.234	118.095.397	31.765.617	519.561.514	370.167.439	111.172.066	51.069.552	773.309.494	1.107.502.075	268.729.204	
2012	147.298.211	49.889.871	153.174.093	45.332.471	650.766.084	418.693.491	111.099.317	56.023.090	638.621.575	734.064.911	361.391.947	
2013	153.802.850	53.090.607	162.036.571	58.490.458	785.188.933	470.177.998	116.057.898	65.247.114	717.274.936	643.998.070	528.338.716	

Kaynak: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2013 Kesin Hesap Cetveli, <http://application2.ibb.gov.tr/maliyonetim/raporlar.aspx>, Kaynak no 3. TÜFE, TÜİK.

Çizim 2.9. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Giderlerinin Amaçlarına ve Yıllara Göre Dağılımı, TL

2.10. İSKÂN, ULAŞTIRMA, MALİ ve İDARİ AMAÇLI HARCAMALARIN AYRINTILARI

2009-2013 yılları incelendiğinde **İSKÂN, ULAŞTIRMA, MALİ ve İDARİ** amaçlı harcamaların üç önemli harcama olduğu görülmektedir. Bunlar aşağıda incelenecektir.

Tablo 2.8'de **DİN** Hizmetleri harcamaları ayrı olarak verilebilmiştir. Ancak Mezarlıklar Müdürlüğü'nün 2012 yılında kurulmuş olmasından dolayı Tablo ve Çizim 2.9'da Din Hizmetleri Kültür ve Dinlenme Hizmetleri'nin altında gösterilebilmektedir. Diğer yandan Mezarlıklar Müdürlüğü dışında yayımlar ve diğer sosyal faaliyetler açısından din amaçlı olanlar ayrıştırılamamaktadır.

Tablo ve Çizim 2.9'da görülen **İSKÂN** amaçlı harcamaları 2009-2013 yılları arasında en yüksek harcamalardan biridir.

2013 yılında **İDARİ** harcamalarda önemli bir artış görülmektedir. Bu artış Kaynak Geliştirme ve İştirakler Dairesi'nin iştiraklere yönelik sermaye artışı harcamasından kaynaklanmaktadır (Tablo 2.10a).

Tablo 2.10a: Kaynak Geliştirme ve İştirakler Daire Başkanlığı, Borç Verme (İştiraklere sermaye artışı)

Yıl	Miktar
2006	9.697.401
2007	15.114.053
2008	11.835.018
2009	70.455.018
2010	9.214.533
2011	66.043.598
2012	163.087.967
2013	416.958.040

Kaynak: İBB kesin hesap cetvelleri, Kaynak no 3.

Tablo 2.10b: Mali İşler Daire Başkanlığı Harcamalarının Ayrıntıları

Yıl	Faiz Ödemeleri	Yurtiçi Sermaye Transferi	Yurtiçi Borç Verme
2006	43.473.260	224.876.609	61.400.820
2007	51.807.478	205.750.000	0
2008	176.643.136	64.484.000	0
2009	237.323.042	455.650.000	0
2010	309.371.204	8.000.000	810.050.000
2011	233.536.915	673.710.100	1.134.713.659
2012	181.546.356	455.000.000	800.000.000
2013	128.818.599	538.105.840	675.000.000

Kaynak: İBB kesin hesap cetvelleri, Kaynak no 3.

MALİ İşler Harcamaları 2011 yılında önemli bir artış göstermektedir. Bu artış 2010 yılında başlamış ve 2011 yılında daha da yükselmiştir. İBB'nin faiz harcamalarında ise 2010 yılından sonra bir azalma görülmektedir. Yurtiçi sermaye transferi giderlerinde ve yurtiçi borç verme giderlerinde 2011 yılında bir artış görülmektedir. Yurtiçi sermaye transferinin hemen tümü bağlı kuruluşlardan İETT'ye verilen yatırım amaçlı bağıştan oluşmaktadır. Küçük bir kısmı ise ilçe belediyelerine yapılan sermaye transferleridir. Yurtiçi borç verme ise faaliyet raporlarında bağlı kuruluşlara verilen borçlardan oluşmaktadır (Tablo 2.10b).

ULAŞTIRMA amaçlı harcamalar 2009 yılından sonra azalma göstermekle beraber en yüksek üç harcamadan biridir. Ulaştırma amaçlı harcamaların içinde Ulaşım Dairesi, Raylı Sistem Dairesi ve Yol Bakım ve Altyapı Dairesi bulunmaktadır. Ulaşım Dairesi 2010 ve 2011 yıllarında en büyük harcama yapan dairelerden biriyken 2012 yılında Raylı Sistem ve Yol Bakım ve Altyapı daireleri kurulmuş ve gerek Ulaşım Dairesi'nin gerek ise üç dairenin toplam harcamalarında 2010 yılına göre bir azalma olmuştur (Tablo 2.10c).

Tablo 2.10c: İBB Bünyesinde Ulaşım ile İlgili Dairelerin Harcamaları, TL

	2010	2011	2012	2013
Ulaşım DB	2.032.195.376	1.574.174.690	117.652.480	175.806.476
Raylı Sistem DB			588.261.515	637.986.570
Yol Bakım ve Altyapı DB			682.730.734	890.466.312
Toplam	2.032.195.376	1.574.174.690	1.388.644.729	1.704.259.358

Kaynak: İBB kesin hesap cetvelleri, Kaynak no 3.

İstanbul'da gerçekleştirilen raylı sistem inşaatına Ulaştırma Bakanlığı da harcama yapmaktadır (2013 faaliyet raporu sf.108).

2.11. BAĞLI KURULUŞLARIN HARCAMALARI

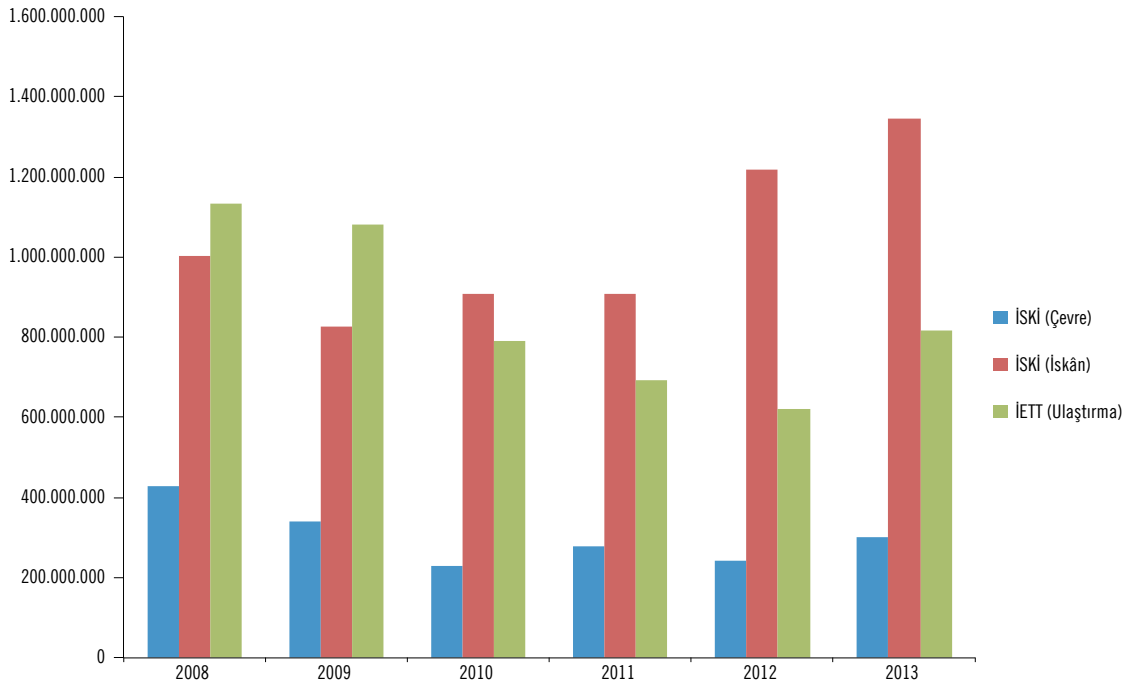
Tablo 2.11: Bağlı Kuruluşların Amaçlarına Göre Harcamaları, TL

Cari Fiyat				
	İSKİ (Çevre)	İSKİ (İskân)	İETT (Ulaştırma)	TÜFE, 2003=100
2008	685.015.847	1.606.454.435	1.819.001.261	160,44
2009	579.794.114	1.410.838.275	1.845.235.529	170,91
2010	418.229.529	1.653.028.200	1.440.031.442	181,85
2011	556.815.674	1.827.114.687	1.393.270.084	200,85
2012	518.968.981	2.599.861.644	1.323.543.571	213,23
2013	686.266.441	3.077.808.626	1.869.890.723	229,01
Sabit Fiyat, 2003=100				
	İSKİ (Çevre)	İSKİ (İskân)	İETT (Ulaştırma)	
2008	426.960.762	1.001.280.500	1.133.757.954	
2009	339.239.432	825.486.089	1.079.653.343	
2010	229.985.993	909.006.434	791.878.714	
2011	277.229.611	909.691.156	693.686.873	
2012	243.384.599	1.219.275.732	620.711.706	
2013	299.666.583	1.343.962.546	816.510.512	

Kaynak: Kuruluşların faaliyet raporları, TÜFE, TÜİK.

İSKİ'nin harcamalarından atık su ile ilgili olan çevre harcamaları dışında kalanların tümü iskân amaçlıdır. İSKİ'nin iskân amaçlı harcamaları ve İETT'nin tüm harcamalarını oluşturan ulaştırma amaçlı harcamalarda azalma görülmektedir.

Çizim 2.11. Bağlı Kuruluşların Amaçlarına Göre Harcamaları, Sabit Fiyat, TL

2.12. İSKİ GELİR VE GİDERLERİNDEN AYRINTILAR

Tablo 2.12: İSKİ Gelir ve Giderlerinden Ayrıntılar, TL

	GELİR	Gelirler içinde su satış hasılatı	GİDER	Giderler içinde İBB'ye ayrılan pay	Olumlu Faaliyet Sonucu (fazla)
2011	2.891.247.046	2.606.192.004	2.383.930.361	1.347.661	507.316.685
2012	3.588.598.558	3.013.808.048	3.118.830.625	230.650.713	469.767.933
2013	3.792.044.081	3.384.144.534	3.764.075.067	461.076.753	27.969.014

Kaynak: www.iski.gov.tr, İSKİ faaliyet raporları.

İSKİ gelirlerinin neredeyse tamamı su satış hasılatından kaynaklanmaktadır. Giderleri ile gelirleri karşılaştırıldığında görülen fazla 'olumlu faaliyet sonucu' olarak adlandırılmaktadır. Bu fazla 2011 yılından itibaren hızla düşmektedir. Çünkü, İSKİ giderleri içinde İBB'ye ayrılan pay hızla artmakta, yani İBB'ye gelir olarak aktarılmaktadır (Tablo 2.12).

2.13. İSKİ SU TARİFESİ

Tablo 2.13: İSKİ Su Tarifesi, TL

Cari Fiyat	Konut 1 (Konut başına 0-10 m3/Ay'a kadar kullanım)	Konut 2 (Konut başına 10-20 m3/Ay arası kullanım)	Konut 3 (Konut başına 20 m3/Ay'dan fazla kullanım)	Konutların tüm kullanımı
01.11.2007	2,00	3,00	4,00	
15.08.2008	2,13	3,20	4,26	
15.08.2009	2,31	3,47	4,62	
01.08.2010	2,41	3,61	4,81	
04.08.2011				3,01
.08.2012				3,25
06.08.2013				3,64
06.08.2014				4,02
04.04.2015	3,83	5,57	8,15	
TÜFE (İstanbul) 2003=100 iken olması gereken tarife	3,48	5,22	6,96	

Kaynak: www.iski.gov.tr

İSKİ'nin uyguladığı su tarifesi, 2007-2015 yılları arasındaki enflasyon dikkate alındığında 3,48 TL olması gerekirken 3,83 TL olmuştur. En az su kullanan kesim için tarifenin daha düşük belirlenmesi mümkündür. 2015 yılında enflasyona göre olması gereken tarife üçüncü kademe için 6,96 TL iken 8,15 TL olarak saptanmıştır. Bu fark birinci kademe tarifenin düşürülmesi için kullanılabilir (Tablo 2.13).

2.14. İETT GELİR VE GİDERLERİNDEN AYRINTILAR

Tablo 2.14: İETT Gelir ve Giderlerinden Ayrıntılar, TL

	GELİR	Gelirler içinde satış hasılatı	Gelirler içinde İBB'den Hibe	Red ve İadeler	NET GELİR	GİDER	Gelir Gider Farkı
2011	2.544.669.929	1.580.889.659	672.791.568	815.329.053	1.729.340.876	1.393.270.084	336.070.792
2012	2.607.613.485	2.058.898.772	390.000.000	1.275.927.867	1.331.685.618	1.323.543.571	8.142.047
2013	3.036.780.802	2.368.981.474	388.125.000	1.603.025.742	1.433.755.060	1.869.890.723	-436.135.663

Kaynak: www.iett.gov.tr, İETT faaliyet raporları.

İETT Mali Durum ve Beklentiler Raporu'na göre, "İstanbul'da şehir içi toplu taşıma hizmetlerini gerçekleştiren İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğü esas gelirlerini bilet satışlarından elde edilen Kurum Hasılatı oluşturmaktadır. 2006 yılında uygulamaya konulan 'Toplu Taşıma Bilet Entegrasyonu' kapsamında İETT tarafından satışı yapılan elektronik biletlerden sağlanan hasılatın, geçiş sayıları temel alınarak diğer toplu taşıma işletmecilerine dağıtımı yapılmaktadır (Red ve İadeler)".

İETT gelirlerinin içinde İBB'den her yıl alınan hibe ve satış hasılatı bulunmaktadır. Bu gelirlerden yukarıda açıklanan "red ve iadeler" düşüldüğünde net gelire ulaşılmaktadır. Net gelirlerden giderler düşüldüğünde 2013 yılında önemli bir açık olduğu görülmektedir (Tablo 2.14).

2.15. İBB İŞTİRAKLERİNİN GİDERLERİNİN AMAÇLARINA GÖRE DAĞILIMI

Tablo 2.15: İBB İştiraklerinin Giderlerinin Amaçlarına Göre Dağılımı, TL

Cari Fiyat					
	Dinlenme, Kültür, Din (BELTUR, KÜLTÜR A.Ş., SPOR A.Ş.)	Sağlık (SAĞLIK A.Ş.)	İskân (BİMTAŞ, B. YÖNETİM A.Ş., İ.İMAR A.Ş., İSTON, KIPTAŞ)	Çevre (AĞAÇ A.Ş., İSTAÇ)	Arge-Bilişim- Organizasyon (BELBİM, İSBAK, İSTİME)
2010	253.292.600	109.462.179	517.291.261	349.081.878	112.069.767
2011	246.281.769	111.185.634	541.386.245	416.196.962	136.541.901
2012	259.797.429	126.456.161	662.992.522	505.387.933	154.585.368
2013	1.447.450.683	152.652.820	654.479.000	574.190.133	174.917.022
Sabit Fiyat					
	Dinlenme, Kültür, Din (BELTUR, KÜLTÜR A.Ş., SPOR A.Ş.)	Sağlık (SAĞLIK A.Ş.)	İskân (BİMTAŞ, B. YÖNETİM A.Ş., İ.İMAR A.Ş., İSTON, KIPTAŞ)	Çevre (AĞAÇ A.Ş., İSTAÇ)	Arge-Bilişim- Organizasyon (BELBİM, İSBAK, İSTİME)
2010	139.286.555	60.193.665	284.460.413	191.961.440	61.627.587
2011	122.619.751	55.357.547	269.547.545	207.217.805	67.982.027
2012	121.839.061	59.305.051	310.928.351	237.015.398	72.497.007
2013	632.046.934	66.657.709	285.786.210	250.727.101	76.379.644

Kaynak: İBB faaliyet raporları, TÜFE, TÜİK.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin iştiraklerinin giderleri incelendiğinde, iskân amaçlı olanlar dışında, tüm alanlarda giderlerde sabit fiyatla artış görülmektedir. Enerji, ulaştırma, çevre ve dinlenme, kültür ve spor alanlarında ise bu artış dikkate değerdir. Büyükşehir Belediyesi'nin kendi harcamaları ve bağlı kuruluşların harcamalarında görülmeyen artış şirketlerde görülmektedir. Bu nokta hizmetlerin kaydığı eksenini göstermesi açısından önemlidir. Ulaştırma harcamaları İBB'de ve bağlı kuruluş olan İETT'de azalmakta, şirketlerde artmaktadır.

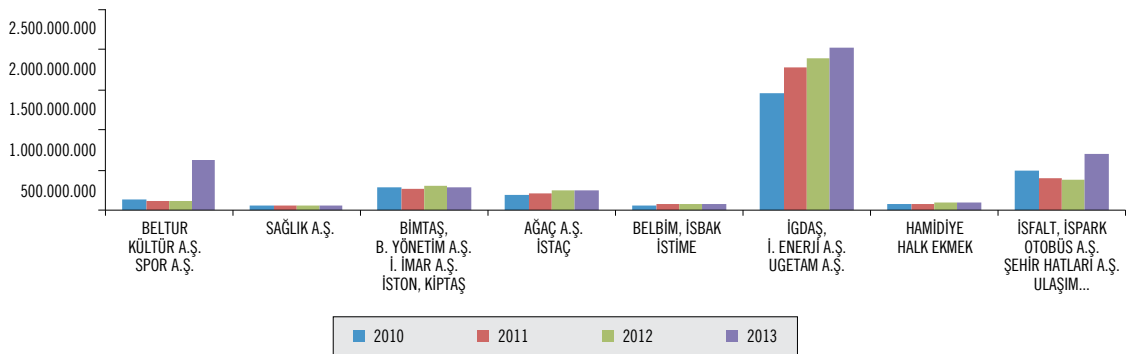
Tablo 2.15 devam: İBB İştiraklerinin Giderlerinin Amaçlarına Göre Dağılımı, TL

Enerji (İGDAŞ, İ.ENERJİ A.Ş. UGETAM A.Ş.)	Gıda (HAMİDİYE, HALK EKMEK)	Ulaştırma (İSFALT, İSPARK, OTOBÜS A.Ş., ŞEHİR HATLARI A.Ş., ULAŞIM A.Ş.)	Toplam	TÜFE, 2003=100
2.639.970.256	146.863.010	884.340.560	5.012.371.511	181,85
3.567.502.108	153.568.791	804.002.486	5.976.665.896	200,85
4.028.802.616	200.475.827	798.405.984	6.736.903.840	213,23
4.629.298.988	231.188.238	1.585.812.842	9.449.989.726	229,01

Enerji (İGDAŞ, İ.ENERJİ A.Ş. UGETAM A.Ş.)	Gıda (HAMİDİYE, HALK EKMEK)	Ulaştırma (İSFALT, İSPARK, OTOBÜS A.Ş., ŞEHİR HATLARI A.Ş., ULAŞIM A.Ş.)	Toplam
1.451.729.588	80.760.522	486.302.205	2.756.321.975
1.776.202.195	76.459.443	400.299.968	2.975.686.281
1.889.416.412	94.018.584	374.434.172	3.159.454.036
2.021.439.670	100.951.154	692.464.452	4.126.452.874

Çizim 2.15. İştiraklerin Amaçlarına Göre Harcamaları, Sabit Fiyat, TL

2.16. İBB GELİR GİDER DENGESİ

Tablo 2.16: İBB Gelir, Gider ve Dengesi, TL

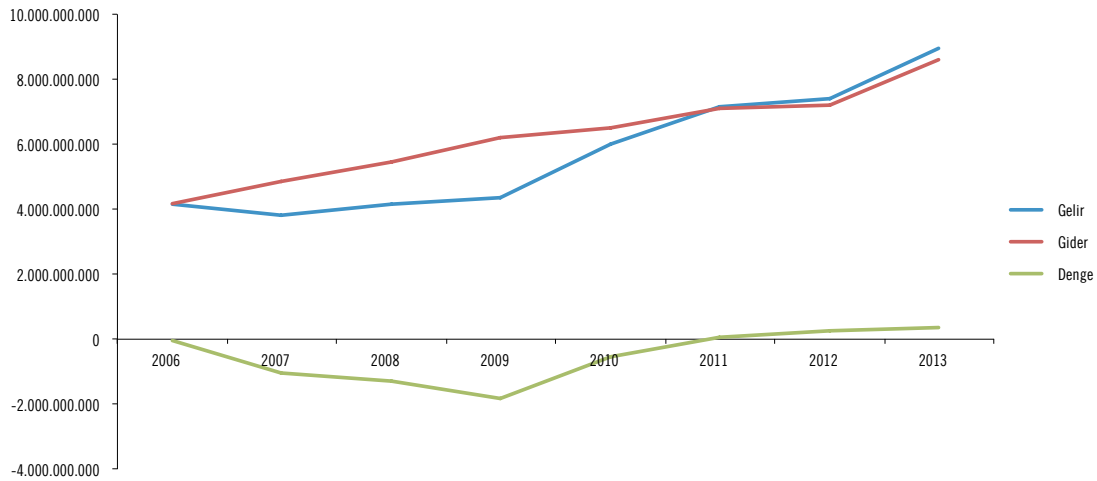
	Gelir	Gider	Denge
2006	4.139.348.322	4.171.257.391	-31.909.069
2007	3.814.130.365	4.838.456.586	-1.024.326.221
2008	4.176.038.769	5.442.187.718	-1.266.148.949
2009	4.355.156.588	6.179.383.621	-1.824.227.033
2010	5.985.182.251	6.503.330.850	-518.148.599
2011	7.173.139.504	7.112.094.143	61.045.361
2012	7.423.983.342	7.178.078.897	245.904.445
2013	8.936.033.998	8.596.356.876	339.677.122

Kaynak: İBB faaliyet raporları.

İBB gelir ve giderleri incelendiğinde her ikisinde de yıllar itibariyle cari fiyatla bir artış gözlenmektedir. 2011 yılına kadar görülen İBB bütçesindeki açık 2011, 2012 ve 2013 yıllarında esas olarak gelirlerde görülen hızlı artışa bağlı olarak fazla vermeye başlamıştır.

Gelirlerdeki artışın nereden kaynaklandığını anlayabilmek için ise İBB gelirlerindeki artışın ayrıntılı izlenmesini gerektirmektedir. İBB gelirlerinin incelenmesi Tablo 2.17'de yapılacaktır.

Çizim 2.16. İBB Gelir-Gider Dengesi TL, Cari Fiyat, TL

2.17. İBB GELİRLERİ

Tablo 2.17: İBB Gelirleri, Seçilmiş Kalemler, TL

Cari Fiyat	2007 GERÇEKLEŞME	2008 GERÇEKLEŞME	2009 GERÇEKLEŞME	2010 GERÇEKLEŞME
GELİRLER TOPLAMI	3.814.130.365	4.176.038.769	4.355.156.588	5.985.182.251
01 - VERGİ GELİRLERİ	73.271.283	84.701.883	82.079.930	98.448.426
03 - TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	498.843.090	362.450.310	403.019.724	456.504.462
03.5 - KURUMLAR KÂRLARI	198.982.047	78.489.802	80.786.026	90.185.319
03.05.05.52.DOĞALGAZ HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI	55.468.766	63.187.177	12.221.121	72.224.418
03.05.05.58.SU HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI				
03.05.09.99. DİĞER KURUM KÂRLARI		15.302.625	68.564.905	17.960.901
03.6 - KİRA GELİRLERİ	205.689.259	175.890.654	157.500.763	224.864.651
04 - ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	22.748.498	27.813.160	2.288.328	39.402.204
05 - FAİZLER, PAYLAR VE CEZALAR	3.095.201.617	3.691.907.263	3.652.736.248	4.576.579.166
05.2 - KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	2.876.702.033	3.480.620.732	3.447.041.628	4.220.230.931
05.02.02.51.01. 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (İLLER BANKASI)	408.870.923	502.559.626	..	597.919.177
05.02.02.51.01 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (MALİYE BAKANLIĞI)	2.334.325.418	2.759.479.531	..	3.400.276.344
06 - SERMAYE GELİRLERİ	124.065.878	9.166.154	193.195.767	814.247.993
06.1.05 - BİNA SATIŞI	105.491.473			
06.1.05 - ARSA SATIŞI		8.957.253	192.396.043	795.356.188
06.1.09. DİĞER TAŞINMAZ SATIŞ GELİRLERİ				
06.9.09.09.99 DİĞER ÇEŞİTLİ SERMAYE SATIŞ GELİRLERİ				
Sabit Fiyat, 2003 = 100				
GELİRLER TOPLAMI	2.616.540.005	2.602.866.348	2.548.216.364	3.291.274.265
01 - VERGİ GELİRLERİ	50.264.995	52.793.495	48.025.236	54.137.160
03 - TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	342.212.451	225.910.191	235.808.159	251.033.523
03.5 - KURUMLAR KÂRLARI	136.504.114	48.921.592	47.268.168	49.593.247
03.05.05.52.DOĞALGAZ HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI	38.052.251	39.383.681	7.150.618	39.716.480
03.05.05.58.SU HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI				
03.05.09.99. DİĞER KURUM KÂRLARI		9.537.911	40.117.550	9.876.767
03.6 - KİRA GELİRLERİ	141.105.343	109.630.176	92.154.212	123.653.919
04 - ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	15.605.747	17.335.552	1.338.908	21.667.420
05 - FAİZLER, PAYLAR VE CEZALAR	2.123.346.105	2.301.113.976	2.137.227.926	2.516.678.123
05.2 - KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	1.973.452.722	2.169.422.047	2.016.875.331	2.320.720.886
05.02.02.51.01. 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (İLLER BANKASI)	280.490.446	313.238.361		328.798.008
05.02.02.51.01 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (MALİYE BAKANLIĞI)	1.601.375.741	1.719.944.859		1.869.824.770
06 - SERMAYE GELİRLERİ	85.110.707	5.713.135	113.039.475	447.758.038
06.1.05 - BİNA SATIŞI	72.368.439			
06.1.05 - ARSA SATIŞI		5.582.930	112.571.554	437.369.364
06.1.09. DİĞER TAŞINMAZ SATIŞ GELİRLERİ				
06.9.09.09.99 DİĞER ÇEŞİTLİ SERMAYE SATIŞ GELİRLERİ				
Kaynak: Kesin Hesap Cetveli, http://application2.ibb.gov.tr/maliyonetim/raporlar.aspx , Kaynak no 3.				

Tablo 2.17 devam: İBB Gelirleri, Seçilmiş Kalemler, TL

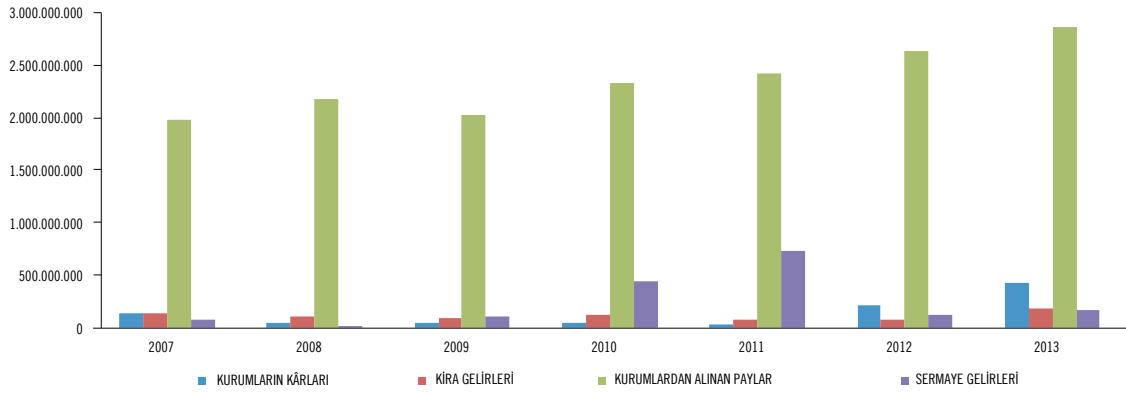
Cari Fiyat	2011 GERÇEKLEŞME	2012 GERÇEKLEŞME	2013 PLANLANAN	2013 GERÇEKLEŞME
GELİRLER TOPLAMI	7.173.139.504	7.423.983.344	7.200.000.000	8.936.033.998
01 - VERGİ GELİRLERİ	117.018.235	90.573.371	88.300.000	118.634.464
03 - TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	448.727.351	840.364.898	411.100.000	1.593.407.996
03.5 - KURUMLAR KÂRLARI	79.014.042	458.676.223	55.000.000	969.325.658
03.05.05.52.DOĞALGAZ HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI	75.814.042	190.853.080		221.376.322
03.05.05.58.SU HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI		230.650.713		461.076.753
03.05.09.99. DİĞER KURUM KÂRLARI	3.200.000	23.847.143		266.872.583
03.6 - KİRA GELİRLERİ	176.197.048	184.880.318	176.100.000	411.978.484
04 - ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	80.239.698	33.903.495	27.500.000	40.386.230
05 - FAİZLER, PAYLAR VE CEZALAR	5.159.997.370	5.910.076.247	6.485.690.000	6.757.259.820
05.2 - KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	4.863.137.022	5.592.920.607	6.276.000.000	6.529.508.936
05.02.02.51.01. 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (İLLER BANKASI)	738.801.459	804.691.945		943.085.186
05.02.02.51.01 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (MALİYE BAKANLIĞI)	4.004.681.420	4.660.357.237		5.407.358.267
06 - SERMAYE GELİRLERİ	1.484.764.849	269.984.414	191.200.000	384.554.364
06.1.05 - BİNA SATIŞI		108.855.000		
06.1.05 - ARSA SATIŞI				265.000.871
06.1.09. DİĞER TAŞINMAZ SATIŞ GELİRLERİ		136.266.740		118.830.410
06.9.09.09.99 DİĞER ÇEŞİTLİ SERMAYE SATIŞ GELİRLERİ	1.308.739.872			
Sabit Fiyat, 2003=100				
GELİRLER TOPLAMI	3.571.391.339	3.481.678.631	3.143.967.512	3.902.027.858
01 - VERGİ GELİRLERİ	58.261.506	42.476.842	38.557.268	51.803.181
03 - TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	223.414.165	394.111.944	179.511.812	695.780.969
03.5 - KURUMLAR KÂRLARI	39.339.827	215.108.673	24.016.418	423.267.830
03.05.05.52.DOĞALGAZ HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI	37.746.598	89.505.736		96.666.662
03.05.05.58.SU HİZMETLERİNE İLİŞKİN KURUMLARIN KÂRLARI		108.169.917		201.334.768
03.05.09.99. DİĞER KURUM KÂRLARI	1.593.229	11.183.765		116.533.157
03.6 - KİRA GELİRLERİ	87.725.690	86.704.647	76.896.205	179.895.413
04 - ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	39.950.061	15.899.965	12.008.209	17.635.138
05 - FAİZLER, PAYLAR VE CEZALAR	2.569.080.095	2.771.690.779	2.832.055.369	2.950.639.632
05.2 - KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	2.421.278.079	2.622.952.027	2.740.491.682	2.851.189.440
05.02.02.51.01. 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (İLLER BANKASI)	367.837.420	377.382.144		411.809.609
05.02.02.51.01 5779 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN PAY (MALİYE BAKANLIĞI)	1.993.866.776	2.185.601.105		2.361.188.711
06 - SERMAYE GELİRLERİ	739.240.652	126.616.524	83.489.804	167.920.337
06.1.05 - BİNA SATIŞI		51.050.509		
06.1.05 - ARSA SATIŞI				115.715.851
06.1.09. DİĞER TAŞINMAZ SATIŞ GELİRLERİ		63.905.989		51.888.743
06.9.09.09.99 DİĞER ÇEŞİTLİ SERMAYE SATIŞ GELİRLERİ	651.600.633			
Kaynak: Kesin Hesap Cetveli, http://application2.ibb.gov.tr/maliyonetim/raporlar.aspx , Kaynak no 3.				

İBB gelirlerindeki artış incelendiğinde en hızlı artışın vergi gelirlerinden alınan pay olduğu görülmektedir. Bunun en temel nedeni de, ülke çapında ekonomik büyümeye bağlı olarak vergi gelirlerinde gerçekleşen artıştır. Son iki yılda ise doğalgaz ve su hizmetlerini yerine getiren kurumlardan alınan kârlar gelirlere katkıda bulunmuştur. Bu iki kâr geliri 2013 planında yer almazken kira gelirleri planlanandan daha yüksek gerçekleşmiştir.

2010 ve 2011 yıllarında ise sermaye geliri (arsa ve bina satışı) kaynaklı gelirlerde artış görülmektedir.

2014 yılından sonra ülkedeki ekonomik büyüme artışında yavaşlama olduğu düşünülürse, genel bütçe vergi gelirlerinden alınan pay düşebilir ve arsa/bina satışı ve kurum kârlarının yüksek tutulması eğilimi artış gösterebilir (Çizim 2.17).

Çizim 2.17. İBB Gelirleri, En Büyük Dört Kalem, Sabit Fiyat, TL.

2.18. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BORÇ VERİLERİ

Tablo 2.18: İBB Borç Verileri, Cari Fiyat, TL

	2009	2011	2012
Dış borç			
Dış borç stok	1.787.000.000	4.104.501.637	4.054.745.583
Dış borç kullanım	773.974.737	799.103.054	495.074.523
Dış borç ana para ödeme	117.361.689	209.869.309	375.225.469
Dış borç faiz ödeme	43.580.974	101.718.846	123.604.730
İç borç			
İç borç stok	1.462.000.000	1.028.117.935	524.512.142
İç borç kullanım	901.589.522	577.284.311	20.585.148
İç borç ana para ödeme	683.582.175	904.250.440	524.190.941
İç borç faiz ödeme	193.710.922	131.818.089	57.941.626
Kaynak: İBB faaliyet raporları.			

İBB tarafından yayınlanmış olan iç ve dış borç verileri TL cinsinden ve cari fiyatla verilmektedir. Özellikle dış borç verilerinin TL'ye çevrilmesinde kullanılan kur bilinmemektedir. Ancak kurdaki değişiklikler ve enflasyon dikkate alınmadığı durumda bile, 2009 yılı ile 2012 yılı borç verileri karşılaştırıldığında dış borç stokunun arttığı, iç borç stokunun ise azaldığı görülmektedir.

Hazine raporlarına göre dış borçlar ortalama 20 yıl civarında bir ödeme vadesine yayılmaktadır. Bu metro hatları hizmete girdikten sonra borçlar esas olarak İstanbullular tarafından ödenecektir. Özellikle borç faiz ve anapara ödemeleri kullanıcılara yüksek bilet ücreti olarak yansıtıldığı sürece, İstanbul'un metro finansmanı ağırlıklı olarak düşük gelirli metro kullanıcıları tarafından finanse edilmiş olacaktır.

2.19. İBB HAZİNE GARANTİLİ VE GARANTİSİZ DIŞ BORÇLARI

Tablo 2.19: İBB Hazine Garantili ve Garantisiz Dış Borçları				
2009	2010	2011	2012	2013
Hazine Garantili	Hazine Garantili			
İBB altyapı projesi Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası 322.150.000 \$	Taksim Yenikapı Metro hattı ECO Trade and development Bank 35.000.000 \$	..	..	
	Hazine Garantisiz	Hazine Garantisiz	Hazine Garantisiz	Hazine Garantisiz
	Taksim Yenikapı Metro hattı ECO Trade and Development Bank 7.000.000 \$	Kadıköy Kartal metrosu City Bank NA 500.000.000 \$	Kadıköy Kartal metro hattı 24 metro aracı temini Natixis Sucursal İspanya 31.972.677 \$	Taksim Yenikapı metro hattı Fransız Kalkınma Ajansı 57.664.600 \$
	Kadıköy Kartal raylı ulaşım toplu taşıma BNP Paribas Fortis 28.252.815 \$		Üsküdar-Ümraniye- Çekmeköy Metro hattı Elektromekanik işleri ING Bank NV 121.766.981 \$	
	Kadıköy Kartal raylı ulaşım toplu taşıma BNP Parisbas Fortis 160.099.288 \$			
	Haliç Metro Geçiş Projesi WestLB AG, Londra 124.934.035 \$			
	Haliç Metro Geçiş Projesi WestLB AG, Düsseldorf 61.675.899 \$			
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Kamu Borç Yönetim Raporu, Ocak 2007 - Ocak 2014, Kaynak no. 6.				

KAYNAKLAR

Kaynak 1: MERKEZİ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ İDARELERİN GERÇEKLEŞMİŞ HARCAMALARI (AYRINTILI)

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü, genel yönetim kapsamındaki idareler için tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gerçekleşmesi için tüm verileri kayıt altında tutmakta ve aylık olarak yayınlamaktadır. Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün sitesinde kuruluşların gerçekleşmiş harcamaları her yıl için ayrı ayrı aylık ve toplam yıllık harcamayı gösterecek şekilde verilmektedir.

Adım 1: www.muhasibat.gov.tr ana sayfasında "Yayınlar" seçeneği çıkmaktadır. Bu seçeneği görüntülemek için tıklayınız.

Adım 2: Bu seçenekten sonra karşımıza istediğimiz idarenin harcamalarına ulaşmak için

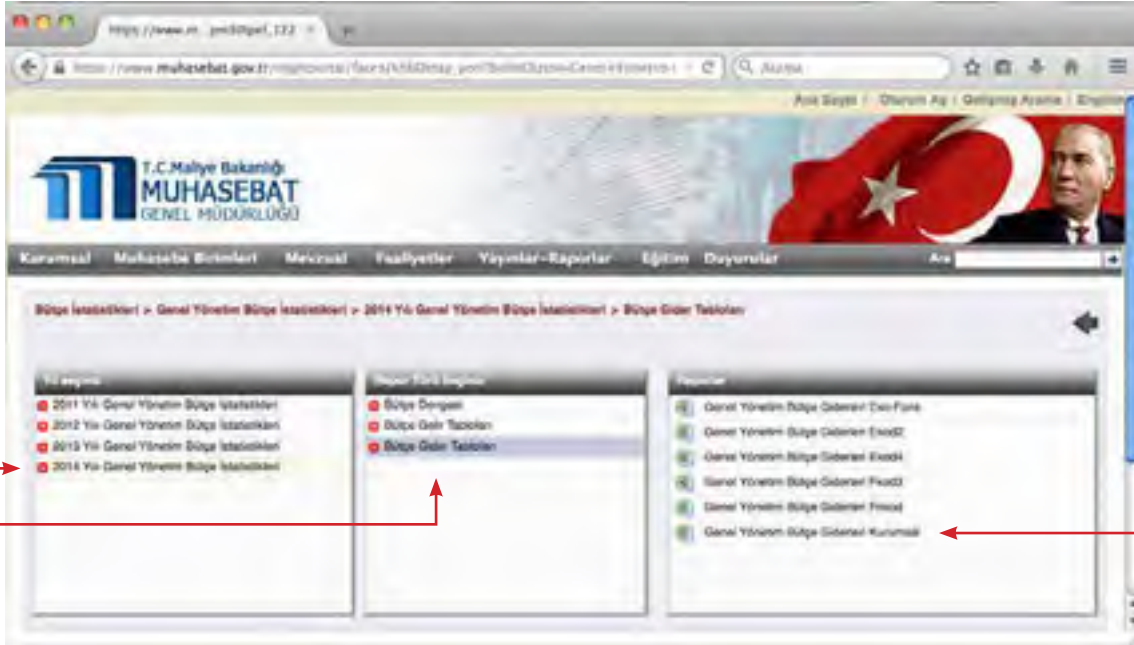
The screenshot shows the website of the Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Accounting. The page is in Turkish and features a navigation menu at the top with options like 'Kurumsal', 'Muhasebe Birimleri', 'Mezusu', 'Faaliyetler', 'Yayınlar-Raporlar', and 'Gözetim'. The 'Yayınlar-Raporlar' menu item is highlighted with a red arrow labeled 'ADIM 1'. Below the navigation menu, there is a section for 'BÜTÇE İSTATİSTİKLERİ' with sub-sections for 'Genel Yönetim Bütçe İstatistikleri', 'İl ve İlçe Maliye Bütçe İstatistikleri', 'Yerel Yönetimler Bütçe İstatistikleri', 'MİLLİ MALLAR İSTATİSTİKLERİ', and 'ULUSLARARASI MALİ İSTATİSTİK'. The 'Genel Yönetim Bütçe İstatistikleri' sub-section is highlighted with a red arrow labeled 'ADIM 2'. The main content area displays a hierarchical tree structure of budget statistics, with 'Genel Yönetim Bütçe İstatistikleri' at the top level. Below it, there are three main categories: 'Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri', 'Genel Çerçeve Kurumlar Bütçe İstatistikleri', and 'Mevküt İdarer Bütçe İstatistikleri'. Each category has several sub-items, such as 'Genel Bütçe İstatistikleri', 'Dönemsel ve Sınırlı Sınırlı Bütçe İstatistikleri', 'İl Genel İdarer Bütçe İstatistikleri', 'Büyük İdarer Bütçe İstatistikleri', 'Mevküt Kurumlar Bütçe İstatistikleri', and 'Mevküt İdarer Bütçe İstatistikleri'. The page also includes a sidebar with 'Duyurular' (Announcements) and 'Genel Yönetim Sıvılaşması' (General Administration Liquidation) sections.

organizasyon şeması olarak tasarlanmış tüm "Genel Yönetim" idarelerinin yer aldığı bir gösterim çıkmaktadır. Bu gösterimde istediğimiz kutuyu seçerek ilerlememiz mümkündür. Merkezi Yönetim kapsamındaki genel ve özel bütçeli idareler en kapsamlı verilerin sunulduğu idarelerdir. "Mahalli İdareler" seçeneğinin altında "Belediyeler, İl Özel İdareleri" gibi birimlerin istatistiklerine ulaşılabilir.

Adım 3: "Genel Yönetim Bütçe İstatistikleri"ni tıkladığımız zaman karşımıza yıl seçenekleri çıkmaktadır. Bu yıl seçeneklerinden istediğimizi seçtiğimizde ise genel bütçeli idarelerin çeşitli mali istatistiklerinin bir listesi çıkmaktadır. Bu listede yer alan tablolar arasından "Bütçe Gider Tabloları"nı seçelim. Burada çeşitli seçenekler sunulmaktadır:

Adım 4: Bütçe Gider Tabloları'nı seçtikten sonra karşımıza farklı sınıflandırmalar ve ayrıntı düzeyinde seçenekler barındıran bir liste çıkar. Bu listede EKOD2, EKOD3, EKOD4, EKO-FONK FKOD2, FKOD3, Bütçe Giderleri, Kurumsal gibi seçenekler bulunacaktır.

Adım 5: Bunlardan **Kurumsal** seçeneğine gittiğinizde Genel Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin harcamalarını genel bütçeli idareler, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları mahalli idarelerin toplam ve alt birimler bazında harcamalarını bulacaksınız.

Kaynak 2: İLLER BAZINDA MAHALLİ İDARELERİN HARCAMALARI

Kaynak 1'de yer alan ilk iki adımı yerine getiriniz.

Adım 3: Çizimde yer alan “Mahalli İdareler Bütçe İstatistikleri” kutusunu tıklayınız. Burada karşınıza şu seçenekler çıkacaktır:

ADIM 3

Adım 4: Burada son kutuda yer alan “Kurum Bazında Mahalli İdarelerin Bütçe Giderleri” seçeneğini tıkladığınızda il bazında belediyeler, bağlı kuruluşlar ve il özel idarelerinin harcamalarına ulaşabileceksiniz.

Kaynak 3: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KESİN HESAP CETVELLERİ

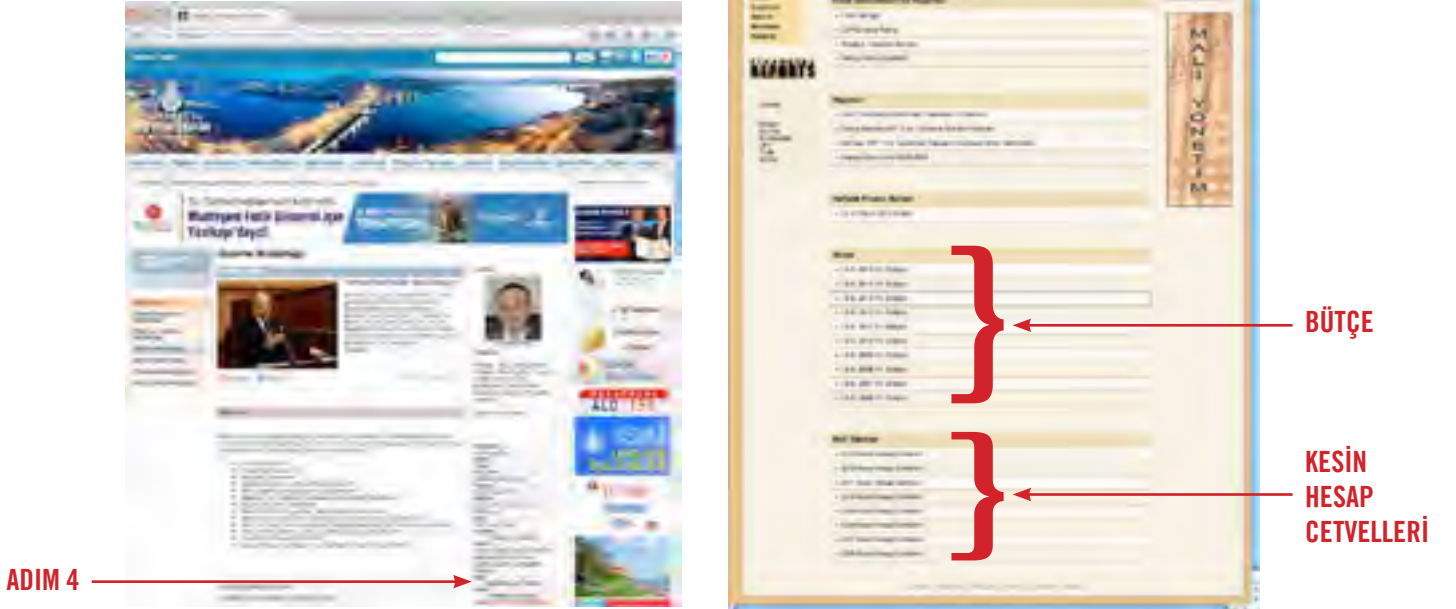
Adım 1: İBB ana sayfasına giriniz www.ibb.gov.tr

Adım 2: "Kurumsal" seçeneğinin altında yer alan "Yönetim Şeması"nı seçiniz.

Adım 3: Yönetim şemasında yer alan listeden "Mali Hizmetler Daire Başkanlığı"nın altında yer alan "Giderler Müdürlüğü"nü seçin

Adım 4: Genel Müdür'ün özgeçmişi altında yer alan iletişim bilgilerinin sonunda yer alan internet sitesi seçeneğini tıklayın.

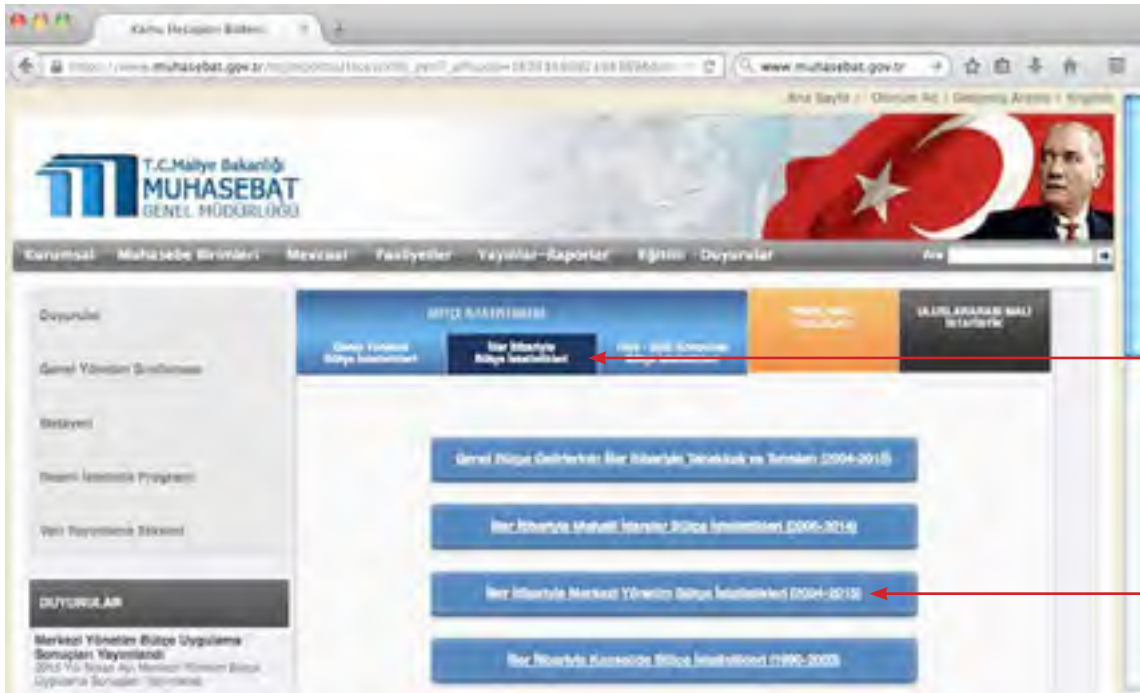
Adım 5: "Raporlar" seçeneğine gidin. Karşınıza "Bütçe ve Kesin Hesaplar" seçeneği çıkmaktadır. Bütçe, yıl başında verilen ödeneklerle ilgili en ayrıntılı bilgiyi, kesin hesaplar ise harcamalar gerçekleştikten sonraki en ayrıntılı bilgiyi veren tabloları kapsamaktadır.

Kaynak 4: GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

Adım 1: www.muhasibat.gov.tr ana sayfasında “Yayınlar” seçeneği çıkmaktadır. Bu seçeneği görüntülemek için tıklayınız.

Adım 2: Bu seçenektan sonra karşınıza istediğimiz idarenin harcamalarına ulaşmak için organizasyon şeması olarak tasarlanmış tüm idarelerin bulunduğu çizim çıkmaktadır. Bu çizimin üzerinde “İller itibariyle Bütçe İstatistikleri” seçeneği yer almaktadır. Bu seçeneği tıklayınca da karşınıza dört seçenek çıkmaktadır.

Adım 3: Bu dört seçenek arasında “İller İtibariyle Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri”ni seçiniz.

Adım 4: Karşınıza çıkan ilk kutudan istediğiniz yılı seçerek “Bütçe Gelir İstatistikleri”ne giriniz ve açılan üçüncü kutuda “Genel Bütçe Kümülatif Vergi Gelirleri Tahakkuk ve Tahsilatı”nı seçiniz.

Kaynak 5: MAHALLİ İDARELERİN İLLERE GÖRE GELİRLERİ

Kaynak 4'te yer alan ilk iki adımı gerçekleştiriniz.

Adım 3: Karşınıza çıkan ilk üç seçenek arasından "İller İtibariyle Mahalli İdareler Bütçe İstatistikleri" seçeneğini tıklayınız.

Adım 4: Açılan ilk kutudan istediğiniz yılı seçiniz.

Adım 5: Açılan ikinci kutudan "Bütçe Gelir Tabloları"nı seçiniz.

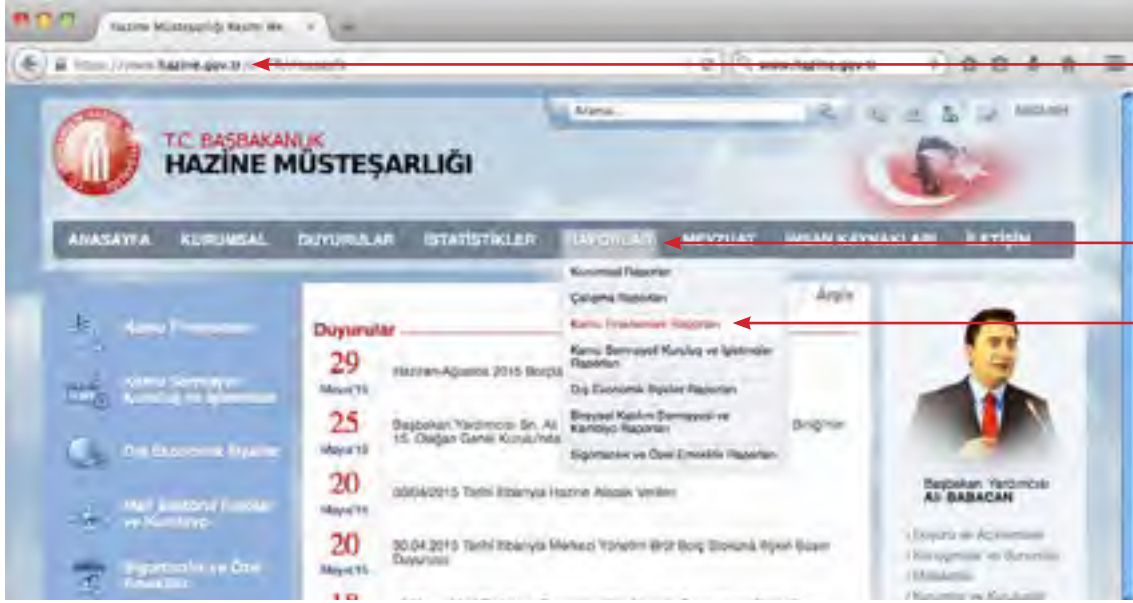
Adım 6: Açılan üçüncü kutudan "İller İtibariyle Mahalli İdareler Bütçe Gelirleri" tablosunu indiriniz.

Kaynak 6: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ DIŞ BORÇ BİLGİLERİ

Adım 1: www.hazine.gov.tr adresinden Hazine Müsteşarlığı'nın internet sitesine giriniz.

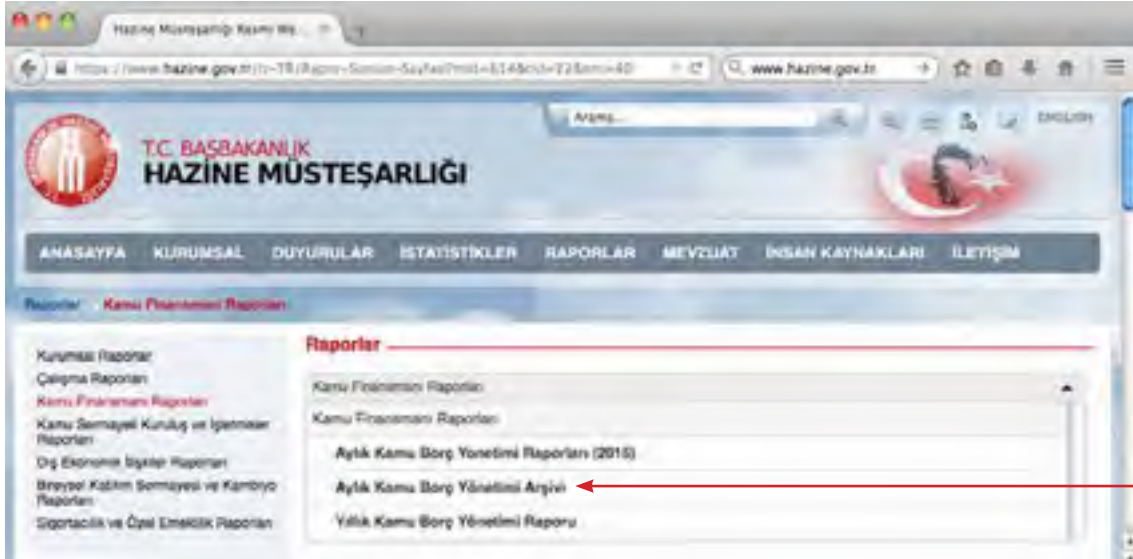
Adım 2: "Raporlar" seçeneğinden, "Kurumsal Raporlar"ı seçiniz.

Adım 3: "Kamu Finansmanı Raporları"nı seçiniz.

The screenshot shows the Hazine Müsteşarlığı website. The navigation menu at the top includes 'ANASAYFA', 'KURUMSAL', 'DUYURULAR', 'İSTATİSTİKLER', 'RAPORLAR', 'MEVZUAT', 'İNSAN KAYNAKLARI', and 'İLETİŞİM'. The 'RAPORLAR' menu item is highlighted. Below the menu, there is a list of reports under the heading 'Duyurular'. The 'Kamu Finansmanı Raporları' link is highlighted with a red arrow. To the right, there is a profile picture of the Minister of Treasury and Finance, Ali Babacan.

Adım 4: "Aylık Kamu Borç Yönetimi Arşivi"ne girin ve buradan her yılın Ocak ayı raporlarını indirin. Bu raporlar bir önceki yılın alınan tüm dış borçlarını Merkezi Yönetim ve mahalli idareler için göstermektedir.

The screenshot shows the Hazine Müsteşarlığı website with the 'RAPORLAR' menu item selected. The 'Raporlar' section is displayed, showing a list of reports. The 'Aylık Kamu Borç Yönetimi Arşivi' link is highlighted with a red arrow. The list of reports includes 'Kamu Finansmanı Raporları', 'Aylık Kamu Borç Yönetimi Raporları (2015)', 'Aylık Kamu Borç Yönetimi Arşivi', and 'Yatık Kamu Borç Yönetimi Raporu'.

Adım 5: Raporların Hazine Garantileri ve Hazine Garantisiz Dış Krediler başlıkları altında Hazine Garantili ve Hazine Garantisiz Dış Borçlar tablolarından, varsa, İBB projeleri için alınan dış borçları bulmak mümkün olacaktır.

STK'LAR İÇİN

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Harcamalarını İzleme Kılavuzu

NURHAN YENTÜRK - YAKUP KADRİ KARABACAK - ÇAĞRI ÇARIKÇI

Sivil toplum kuruluşlarının gerek yurtdışında gerek Türkiye’de bütçeyi izleme konusunda yaptıkları çalışmaların, oluşturdukları ağların ve platformların gittikçe yaygınlaştığını söyleyebiliriz. Bu konuda ortaya çıkan bilgi ve eğitim ihtiyacına cevap verebilme amacıyla 2009 yılından itibaren eğitim programları, eğitim kitapları ve izleme raporları üzerine çalışıyoruz. STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları, Kamu Harcamaları İzleme Dizisi altında yedi adet izleme kılavuzu yayınladık. Bu izleme kılavuzları Sosyal Koruma Harcamaları, Askeri ve İç Güvenlik Harcamaları, Çocuk, Gençler ve Engellilere yönelik kamu harcamaları konularında oldu. Elinizdeki bu rapor ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) harcamalarını izlemeye yöneliktir.

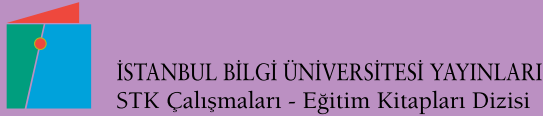
Bu kılavuzda İBB harcamalarını izlemeden önce, birinci bölümde, Türkiye’de yerel yönetimlerin gelir ve giderlerine yönelik genel bir çalışma yaptık ve çeşitli uluslararası ve bölgesel verileri karşılaştırdık. İkinci bölümde İBB harcamalarını, gelirlerini, İBB Bağlı Kuruluşları (İETT ve İSKİ) ve iştiraki olan 26 şirketin harcamalarının gelişimini ve İBB’nin dış borçlarını araştırdık.

Çalışmada İBB harcamalarını izlemenin yanısıra, belediyelerin harcamalarını değerlendirebilmek için, yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarını daha doğru yansıtacak bir sınıflandırma yöntemi önerdik. “Amaçlarına Göre Sınıflandırma” olarak isimlendirdiğimiz bu sınıflandırma, kanunen her belediyenin yayınlaması gereken kesin gider hesap cetvelleri kullanılarak yapılabilir. Dolayısıyla bu rapor sadece İBB harcamalarını değerlendirmekle kalmıyor, vatandaşlara ve STK'lara belediyelerinin harcamalarını takip edebilecekleri yöntemleri sunuyor.

Nurhan Yentürk, Prof.Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi Ekonomi Bölümü ve STK Eğitim Araştırma Birimi

Yakup Kadri Karabacak, Düşünce Suçu(?)na Karşı Girişim

Çağrı Çarıkçı, Dr., İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü ve Sosyal Haklar Derneği

ISBN 978-605-399-402-2

www.bilgiyay.com

